

308719 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

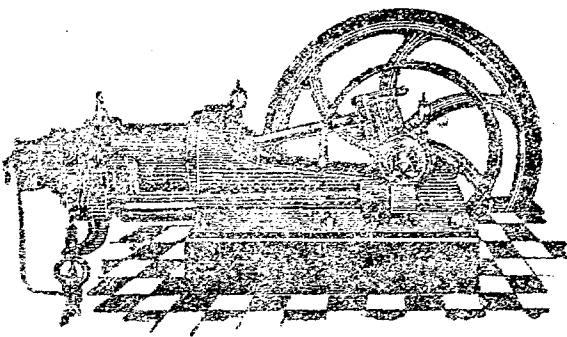
VOL. 3.
నంపుటము. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నం. ఏప్రిల్ నెల 22 వ తేది శనివారము
స శ నా మ స ం వ త్స ర వై త్ర మా స బ మా శ చ వి తి ర.

NO 18
సంచిక ౧౮

రాబుసన్ సెమిడిసెల్ కూడాలులు (కిరసనాయిలు) యింజనులు

3 మొదలు 60 గుట్టములవరకు వలకు స్పేరు సామానులు సహా స్టాక్కులో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామ్నాడు, కారికాలు, నాగపట్టణము, కోయంబతూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి నులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

డేవిసాక్స్ ను స్త్రీము యింజనులు, గ్యాస్ యింజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగల్ల పంపులు, డాంక్ పంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాస్ యింజను వగైరాల కుపయోగించు బొగ్గుగామాల్పు, టీబూలున్ను, బియ్యముచేయు హార్లు షేలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద విరివిగాను, పరస్పరమైన వెలలకున్న దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువాడు దయచేసి మాకు వ్రాయును.

ఇండియన్ కామర్సు ఆండు ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ,

(రాంజిత్ లాండ్ - బెబాద, తంజావూరు. ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు. మద్రాసు

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) AMRUTANJAN (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆవరితుని క్రమమున జరిగిన బాధ్యులకు కీర్తిమణిమంటి మందు. వీరువులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండ్రు, పాతబొట్టలను అన్ని విధములవలన గలుగు వర్మలోగములను పొగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

కనావధిసావంతుని గుణ మిచ్చుట నిగ్గుంచుము, సహజమైన మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన బాధలను పొగొట్టును. శరీరమాంసంతో పొడరసహజములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును పోషించు పొగొట్టి క్రమము కుర్చించుచును. శరీరాశోగ్యమును గలగ తయ్యము. 16 లోనొకవరకు మందులకు 4 పౌన్సుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

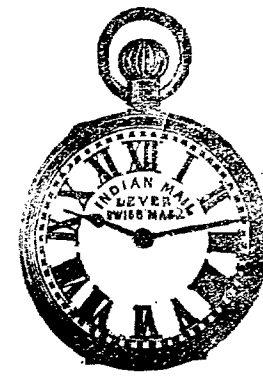
ప్రాప్తియ:- పి. డి. సావంత్. ౧౪౪. వనసవాడి నం. ౨ పొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

తేలుమందు:- తేలు కాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలు కాటు విషము నెత్తులలో ప్రవేశించును బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగును ప్రారంభించును. కుష్టిక చోటును మొదలగునటులు చేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1.8 8 ల.

అమృతాంజనము డిపొ, 6 వ నెంబరు, తులుశెట్టి విధి, జాడ్వీల్, మదరాసు.

ఇండియన్ మెయిల్ లివరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది. చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0

ఇది మా కోరిక సిద్ధముగ బడినది. కావున నెవరికైనా నుండి దొ. వెల స్వల్పమైనను ఫలదాని కనువి యనుభవమున తెలియను. దృఢమైన సామానులతో తేలు బడి దెచ్చు పూర్వకము గాను మా కు కలిసియుండుటచే చాలా లాభము నిలువక తృప్తికరముగ పని చేయును. గడియారము పెట్టె 'ఇండియన్ మెయిల్' అను శబ్దంబును. పెట్టెలోపల గ్యారంటీ

పత్ర ముడికించి యుండును. ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుమాను లేదని కం. 2-8-0 చిరు చాచూ:- సుప్రీయరు వాచ్ కంపెనీ 194 బాంబాయి నెం 167 మదరాసు

LARGE TYPE EDITION! NOW READY
THE VIRGIN'S KISS
OF THE BRONZE STATUE.
BY G. W. M. REYNOLDS.
IN 4 VOLS.] Post Free [AS. 9 PER VOL.
This is the masterpiece written in the last days of the author, in which the author's ability in his descriptive skill in describing keenly and in a fluent run Human nature, Wonderful Plotes, Tragical Scenes, Screaming Comedies, Lovely dialogues, Description of kindness of love, Family traditions. Ancient English costumes, exciting adventures appealing to the emotions of the readers, Psychological analysis of characters, charming and humorous instructions on every conceivable topic of interest, social and economic is a special feature in this work. The approval by the Press and the increasing demand by the Public clearly show that the novel shines as a leader in the novel platform PRICE AS. 9 PER VOL. POST FREE. Vol. I & II are ready for despatch.
N. B. - Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.
SUPERIOR WATCH Co.,
164] Post Box 167, (A.) MARDAS.

504 కాబోర్ కాదరు
వల్లూ, చీమలు, కీళ్లు, దున్నులు, మున్నులు క్రిమా- బాక్టియ వులను కరివజేయును. రిమ్ 1.8 ల. 0.5.8

కాబోర్లు వల్లూ
దోనులను, తోలులను వరిక కడేమును, పాతబొట్టలను 2-40 కట్టలకుం పొట్టు 1.8 ల. 12
మాలిగారకదామలను చీమలను కరివజేయును. క్రిమా- బాక్టియ వులను కరివజేయును. రిమ్ 1.8 ల. 0.5.8
సోలుమండెట్టు:- పి. డి. సావంత్ ఆండు
1-11, ప్రింగుర్పుట్టిలు, జాడ్వీల్, మదరాసు.

126

శ్రీ జనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.

చక్కని తలకట్టు.

కట్టునలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల కోరిని ప్రీతిండురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

శ్రీలత తప్పనిసరి. మెదడునకు పరిశుభ్రముకలను శ్రీలతను, చక్క బనియేలేదు. ఉష్ణధిక్యమునకు తలచల్లబడును, నొప్పిపోవు, బట్టతల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నుచానన లభించును.

మైసూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుశయి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. ఊరక గ్యారంటీ పూచీలు, ఇయ్యనేల, దేశమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో పెంటనే వాడుదు. నిశ్చయముగ సంతోషమును గలిగించగల గొప్పవస్తువు. విక్రమసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవాడవాలరు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండ్లు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి “ఇది చాలచుండును. మిక్కిలి చౌక” అనితెప్పి వారిని కొనుగోలు జేయుచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోదును. ఆ నూనె లలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారట. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాకు మాది కొనుగోలు

ఒక సీసా 1-కి రు 1-0-0. ఏ. పి. రు 0-4-0
8 సీసాలు రు 2-10-0. ఏ. పి. రు 0-7-0

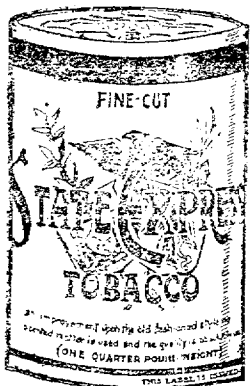
సోలవజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

55, శామ్సన్ స్ట్రీట్ మార్కెటు, బొంబాయి.

మదగాను వజెంట్లు- మెహతాపురుషోత్తం మూర్తి, 29, చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

హిందూదేశములో సిగరెట్టు పొగాకువర్తకమున
మిక్కిలి లాభకరమయిన వర్తకము

STATE EXPRESS

ఉపయోగించువారికి సంతోషదాయకమై యుండును.

జేరముచేయువారికి లాభదాయకమై యుండును.

నేడే కొని సరకు నిలువజేయుడు

ఆస్టాల్ పొగాకుకంపెనీ లిమిటెడ్, లండను.

అన్ని వోట్ల వికృత్యంబును.

104

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు జగత్ప్రసిద్ధిగాంచిన దివ్యమృతము

నాయువునొప్పులకు పరమామృతము

అమృతాంజనం డిపో 109, సిగ్గిరోడ్డు, బొంబాయి. అమృతాంజనం డిపో, చెన్నపురి.

నీచుల (NEED)

హీరో ఆయిల్

255

సింలా హీరో ఆయిల్ పెంట్రుకులను వృద్ధిచేయును. పెరిసిన పెంట్రుకులను, ఎట్టిరి పెంట్రుకులను నశింపుచేయును. చాలా పెంట్రుకులను అపుడు. మేడన్నను చల్లగానుండును. ఇది బహువిధములను నువానలతో గూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పువ్వులతోటయం చున్నట్లుండును.

గారికి 500 మైసూరునందుంచబడిన ఎట్టిరిచుండును. ఏ పరిమళమునకు ఒక నువర్త పతకము నిచ్చిరి. మతియు భావబాడయించుచుండు ప్రదర్శనమున బొంబాయి గవర్నరు. సాహెబు హిజు ఎక్సలెంసు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. బి.ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్ర నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి 10కి రూ. 10-0-0. 3కి 20-0-0. తపాలాకట్టలు ప్రత్యేకము. సోలవజెంట్లు:— కాకు అండు కో, సి. పి. కుంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

క్రైస్తవమతము.

నవ, పూర్వ క్రైస్తవ శాగరకుల ఆచారములు.

గుంటూరునందు క్రైస్తవ పూర్వ శాగరకు డిట్లు మా పేర వ్రాయుచున్నాడు:—గుంటూరు లూథరను మిషనుకు సంబంధించిన వేసాడి జేవ్యుగారి ప్రసవ పుత్రిక వివాహము 18 వ తేదీ గురువారమునాడు గుంటూరునందు జరిగినది. జేవ్యుగారు ములలు. క్రైస్తవ మతమును స్వీకరించివారు. వివాహమునకు దాదాపు పాతికవంద మంది క్రైస్తవులు భోజనమునకు వచ్చి యుండిరి. మాయాగ్ల మత దేశములో ములలు, మదిగల ఇండ్లమందుగారి మామిగల ములలు ఇండ్లముందుగాని భోజనముచేయు రి వా జు లేదు. క్రైస్తవ మతము స్వీకరించిన వారై న ను వారి బాతి భేదములను వంక్రిభోజనములందు పాటించుచుండిరి. అట్టిది జేవ్యుగారింట వివాహసమయందు ములమామిగల ముల భేదములను పాటించక ఏకపంక్తి కుగ్గురి భుజించుటెంతయు ఆచార విరుద్ధము. మతాచార్యులైన గుంటూరు మిషనువారు క్రైస్తవులందరికీ టేబులి బోధించుచున్నను ఆచరణమునం దీతత్వము కానించుటలేదు. క్రైస్తవ వనతిగృహమునందు కాపురముండి చచ్చుగొను క్రైస్తవులలో కూడ క్రైస్తవులు నిరుతోడుకొను నయ్యుజేను. ములక్రైస్తవులుజేను. బాతివల భేదము పుకారము వారివారికి ప్రత్యేక పుభోజనపుటేర్పాటులున్నది. ములమామిగల నిచ్చిపుచ్చుకొనుట అనలేలేదు.

ములక్రైస్తవులను మదిగక్రైస్తవులను కులభేదములను, వంక్రిభేదములను పాటించకుండదరియు ఒకరి ఇంట్లో ఇంకొకరు భోజనముచేయవలసిన దనియు జేవ్యుగారు 18 వ తేదీ సాయంకాలమున మిషను జేవాలయమునందు బోధించిరి. ఇదియంతయును వారికి వారుగనే తోచవచ్చును. తమకు తోచింట్లు, తానుచేయవచ్చునుగాని ఇతరులను మదిగలకూకు తియదని వీరు చెప్పటము, పోత్కొనించుటయు, ఆచారవిరుద్ధము, కాస్త్రునివర్ధము, పర్యవేక్షణము. తమవస్తువకప్పిపుచ్చి ఏదో ముటగట్టుకొన వలెనని కావోజువారిన్ని తంటా వడుచున్నారు.

నరసాపురం తాలూకా అభివృద్ధిసంఘము

అంధ్రుల శాకవిజ్ఞాపనము.

నరసాపురం తాలూకా అభివృద్ధిసంఘము 1907వ సంవత్సరమునండి నిర్విఘ్నముగా పూజేయుచు జవాహర్త్రయముండు విద్యావ్యాపకా కంకణము గట్టుకొని పాటుపడుచున్నది. సంఘమువారు జరిగియేట అంధ్రభాషా గ్రంథములందు, గణితము, చరిత్ర విజ్ఞానకాస్త్రములు చున్న గు వారియందును పాటి పరీక్షలు జఱుగుచు ఉత్తీర్ణులైన నారీయెంటు బహుమానములనుగూడ ఇచ్చుచున్నారు. పరీక్షకువచ్చు నారీయెంటు సంఖ్యతో నిమిత్తములేకండే ఘోషావధితి కభ్యంతరము కలుగకుండునట్లు ఆయా గ్రామములందే పరీక్షాస్థల మేర్పాటుపడబడియున్నది.

ఈపరీక్షలందు ఉత్తీర్ణులైన కొందఱుశ్రీయు దొరతనము వారి ప్రెమించునుపాతశాలలలో తేరి ధర్మార్థ మొనర్చుచున్నారు.

ఇంతవరకే సంఘమువారు 2 వేల రూపాయలను ఈ యుద్యమమునకు వ్యయము చేసిరి.

సంఘ కార్య నిర్వహణమున కింతవరకును బ్రజలధర్మ మే యాధారముగా నున్నది. బహుశకులిచ్చు విషయమునందును పరీక్షలు జఱుపు. విషయమునందును అనేకులు సాహాయ్యము చేసియున్నారు. పరీక్షకువచ్చు విద్యార్థికుల సంఖ్య వృద్ధియగు కొలదిని వ్యయమును వృద్ధియగుచున్నది. సాంఘికల వర్ధనే చందాము వనూలుచేసి కార్యము నిర్వహించుట కష్టముగా నున్నది. ఇంతేకాక కొందఱు విద్యార్థికుల స్వహతులందు వారికి పాతములు చెప్పటకు సంఘమువారే ప్రత్యేకపు టేర్పాటులు చేయు బాధ్యత దలచిని యున్నాడు. కనిచి రానున్న కుటుంబి. ఏ. ఎల్. టి. గారు గణితమునందు శతనీయగ్రంథము నొక దానిని అంధ్రవిద్యార్థికుల కుకము క్రమగుగట్టు వ్రాయుచున్నారు. వాచక లక్షణములను నిర్ణయించుటకు ఒకపత్రిక రాబోవు సంవత్సరమునందు సంఘమువారు ప్రియరింపక దలచుచున్నారు. సంఘమువారియొద్ద నివృత్తున్న దానికంటె పెక్కురకభివ్యము కావలసియున్నది. అంధ్రుమహాజనుల యా దార్యధినిములవలన గాక కార్యము నిర్వహించుటదలచుచు

అధ్యక్షకోపన్యాసము

రెవెన్యూ కాలనీల సంక్షేమ ప్రభావాదులకు విస్తృతముల
వలె రానుమోహముల విస్తృతముల నిరుపయోగ మైనవి. వత్తి
కా స్వాకంత్రియము యుద్ధాక్ష-కాలా స్థాపనా స్వాకంత్రి
యగు నిరుపయోగములు 1827-8 సంవత్సరమునందు కొన్ని
నిరుపయోగ విస్తృతములైనవి. ఆ నిరుపయోగ ఫల మిటులు
వలెయింది:

[13 వ పేజి చూడము]

చిత్ర వార్తలు

భార్య భర్తలు.

భార్య.— ఏమండి తక్షణము మీరు బల్లమీదనుండి కాళ్లు తీసివెళ్ళండి అని బిగ్గరగా నరచెను.

భ.— ఏమే తరీలిగా నాకాళ్ళాపించగల మానవత్వక్రి ప్రపంచమందొక్కటిమాత్రమేకలదు నుమా అని ఆతడు గంభీరముగా ననెను.

భా.— ఆవ్యక్తి ఎవరు?

భ.— రోజున్న భిన్నముగ వ్యక్తికట్టి యధికార మెక్కడ నుండి కలుగును గాననే నీయాజ్ఞలు బద్ధమైన బల్లమీదనుండి కాళ్లు క్రిందపెట్టితిని.

భా.— సరే—మీ శిశువలెను కేమిగాని క్రొత్తగా మార్చి ను వాయించిన బల్లగాన పొడవైనపుడు నాకురతతో నేరట్లు గట్టిగా చెప్పితిని. మీ లేవో వెద్దవాళ్ళాభ్యుక్త మారంభించితి. నేనెవెప్పినను బాగుగోరి చెప్పెదనుగాని ఓరుగోరి చెప్పను. ఆడదానిమాటయన్న సంత ఆటముగా నుండును. అది పురుషుల కంటికి నలుగురులేక. నల్లపూసవలెను కనబడెను గాననే నాకు దానిని ఎల్లిరి పలిపెనట్లు నజువయాచెదరు. దురల వీరందరు పెద్ద పెద్దపేరులవారే. క్రియకు చదువని మూర్ఖులకు చడవుకొన్న మూర్ఖులకు నీవినయమున భేదముగపడుటయేలేదు. మానవాశ్రయ లభించిన నుకల నర్థాంగినిగా మాడక అన్నాముగయూ మగవాడు తగునున్న యగునా?

భ.— మహాసమున కంటినిగాని నేను విన్నెన్నడు నట్లు మాడలేదని నీవెరుగనా?

మిత్రులు.

ఓ. మియంట నెందరు నవుకరు నుండురు?

రెం. నిరుడు 18 గు యండిరి.

ఓ. అన్నా 18 గురు నవుకరులు నీ వెట్లు భరింప గలిగితి?

రెం. వారిలో 17 గురు నంటబాండ్లే వారిలో కొక్కయరు గూడ 5 రోజులకన్న ఎధికముగ మియంట పరిచేసిన పాపమున పోలేరు.

అమెరికాలో మెడ్డలఅనాలో గట్టియ నురపునెడములలో నెన్నడునుగిరిలేదు. దానిసంతతి 5 లక్షలు క్రిపంచమునకలవు. దీనిమొదలు 10000 పానులకొకవందగాను కొనెను. 1905లో పంచెములలోదానిసంతతి నుర్రములగలిచి సంవత్సర 44 వేల పానుల కచ్చినది. యిందు ఇంగ్లాండులో 17040 పానుల కచ్చినది 65 సంవత్సరము జరిగినది. న్యూయార్కులో దీనిసంతతి అడగుర్రము 1100 పానుల కచ్చుబడెను 15 సంవత్సరము 10000 పానులకచ్చుబడెను. ఈమెడ్డలగుర్రము 26 సంవత్సరముల క్రితము ఇంగ్లాండుదేశమున పుట్టినది.

జనాను మాటకములు.

జనానులో పగిదొమ్మే వృత్తిగానలగారిని గౌరవముగ మాడరు గాని వారిలోగూడ గౌరవించుటమాత్రం దరుగలరు. ఏదైన నాటకములు వారు ప్రదర్శించ గోరెనచో కనీసము 28 రోజులైన నకునగా ప్రదర్శించిన గాని ఏ నాటకమును చూగియదు. అట్లు 28 రోజులు పరిచేసినందులకు ముద్ర సిద్ధపడుటనికి 260 పానులు నుట్టును. దామాషాను సామానం 1500 పానులు కచ్చునగాని ఆకడే యేకాత్రములకధరింపకలెనో ఆ పాత్రములకు వలయుదున్నులు మొదలగువానినిన్నిటిని ఆకడే సిద్ధపడుచునవలసియుండును వారికిల పొచ్చుగానుండును.

తెలుగు వైకి లేవపు పరిజనులు చక్కలకు లాగుడరు. అట్లు లాగుడరు సదస్సులకు నుట్టుముగ కనబడుచుండురు. మార్దంగిగాని గాయకులందరు తెలులలోపలనే యుండురు. పాత్రభాగముల నిందించుటకు వలచున్నికెడును చావ చాటుల నూర్చుండును. వేషములు లేము గదియండి రంగస్థలమున కొక వజ్రలేవ యుండును. గురుమున నొక తెన యుండును. పాత్రీధానులు రంగస్థలమునకు వచ్చునపుడు ఆ తెను వారే తొలగించుకొని దావలసియుండునుగాని పెద్ద పాత్రీల ధరించు వారికి మాత్రీ మొక కరిజనుడుండి తెను తొలగించును ముద్ర సిద్ధుల కిద్దరేనీ పరిజనులుండి తెను తొలగింతురు. పాత్రీల పగిదర్శనము మనోహరముగ నుండినపుడు కరతాళధ్వనులు మున్నగువానిచే సభ్యులు వారి కుత్సాహమును కలిగింతురు. నైయను దేశీయండు నటుల నానానానంతుల నొకరియరితీ నొక విధముగ జవానలొగూడ పాత్రీదానల నుత్సాహంతుల నొనర్చెదరని జవాన నాటకరంగమును గూర్చి ఎం. సి. మార్కనుగాను వ్రాసెరి.

నూతన దంతులు భూస్వామి.

ఒకరహస్యస్థలమున నూతనదంతులు సంధ్యకేళ మంద మారుతమున కానందించుచుచేయవట్టుకొని యుల్లాసకరములగు మాటలు చెప్పుకొనుచు మెల్ల మెల్లగనడచివచ్చు చుండిరి. ఆప్రదేశముక భూస్వామిది. ఆరదానయమున కలు కొకత్రక్క దారినివచ్చెను. తనప్రత్యేక స్థలమునబాగు సుంచరించేలినని అని కాగ్రహము కలిగినది.

భూ. మీకు చదువురమ్మనా?

యమవతు. చావ గానమగలను ఏమిచదువలెను?

భూ. ఆకొద్ద మొదలు బల్లమీద నేమి వ్రాయబడెనో చూచితిరా?

యమ. ఆ చూచితిమి. రహస్యస్థలమున వ్రాయబడియుండెనుగాననే మేము పరులందడి కెవరోగగోరి యిటువ చచ్చితిమి.

విక్టోరియా కాసుచరిత్ర

క్రిమియా యుద్ధము జరిగినపుడు విక్టోరియా చక్రవర్తిని గాను ఆ మెధర్తమును ఆశోకించి నేనాను నాకాదేశము లోతి నుర్రతతో పనిచేసినవారికి బహుమాన మిచ్చుట కిక్రానే యాత్మమైందని నిశ్చయించిరి. ఇది ఇయ్యతో చేతు బడును. గాని ఈతరక తులన బడెనవారికి సామాన 50 పానుల వరకునుగూడ నెచ్చును యిచ్చుటను. దీని నామోనాను ఆల్బుర్ట్ రాజాగారే వ్రాసెరి. మాకాంకు రక్తక సంఘమువారు మొదలు నా నమోనావ్రాకరము దిచ్చుకట్టిరి.

పెండ్లిపెద్ద నేరము.

ఆంగ్లదేశమున ఆస్పద్యలో అలసోన్న కళాకాలలో విద్యాభ్యాసము చేయుచున్న వారిలో నెవ్వరును పెండ్లి అడగూడదు. అట్లువివాహము చేసినవారిపట్లను నభ్యుతమ గోలునవును. అట్లు పెండ్లిచేసినవారు నవ్వరిహరణమున ధనమును కళాకాల కొకకెండిగిన్నెను ఇచ్చువలెను. ఆతడు 25 పానులవరకును చెల్లించినచో నతడు గౌరవనభ్యుదగును. కాని అవివాహికులకు నభ్యుతమగల స్వాతంత్ర్యములన్నియు వారిని బుండవు.

జర్మనీలో జంగనలేక క్లబ్బు ఆకు నొకక్లబ్బు కలదు. ఈక్లబ్బులో నభ్యుతమైన వివాహమాడగోరు నున్నారని తెలియగనే క్లబ్బు అభ్యుతము విచారణకర్తగా విచారణ జరుగును. ఆవిచారణలో నిందితులు చూపించవలెను. అతడవాడ సామర్థ్యమునబట్టి ఆతనికి 20 పానులకు తక్కువగా బుండదు. 200 డబ్బు చదువబుండదు. అపరాధమును నిధింతురు. ఆసామ్యునో విందుచేసెదరు. అవిందుకు నభ్యులందరును సంతోష ముచకములగు కనకములవదాల్చి నచ్చెదరు. విందారగించిన పిమ్మట వారందరి ఎటుటను అభ్యుతము ఆతనిని తొలగించి తిరు తీర్మానమును చదువును. అపుడు నభ్యులందరును ఏమియు ఆతనిని సాగడంపెదరు.

గ్రంథకర్తనిమర్శకుడు.

వి. మీరు గ్రంథముల వ్రాసి చాల ధనము వార్జించితిరి. కాని మీ గ్రంథములలో కొక్కటియును నలకాలము నునునట్లు మీరు వ్రాయలేదు.

గ్రిం. నిజమే కావచ్చును. నాబ్రతుడు ముఖ్యమా? నా గ్రంథముల బ్రతుకు ముఖ్యమా అని పగిల్చి తిరిగవపుడు నేను తన్ను మాలిన ధర్మము లేవనిచే నిశ్చయించి నా గ్రంథముల బ్రతుకును పొడిచినలేదు.

నర్తకుడు—గుమాస్తా.

ఒక నర్తకుని కుమార్తెను వారి గుమాస్తా వ్రేయించెను. కాని ఆ గుమాస్తా ధనికుడుగాను. అయినను ఆతడు తనకా పిల్లనిచ్చుని రక్తం నకుగ సానాసింపెను. “మీలతేను. మీలతేను. నీవు ధనికుడవైన నెటులుండెడివో గాని ఇప్పుడా ప్రిసక్తి కనకిరావని” నర్తకుడు నివర్తనగా చెప్పెను. మరి కొన్ని నెలల కాకుమాస్తా కరవడవంత పోయెను. నర్తకుని ధనముగూడ మాయమాయును. పిమ్మట ఆ సమీకానుండి అతని కొక రింతివార్త వచ్చినది. “నేనుపుడు చాల ధనవంతుడనైతిని కాని మీదవాని కుమార్తెకు వివాహము చేసెకొన స్థితిలో లేను” అని అందున్నది.

భారతీయ విద్యార్థులయొక్క స్నేహితుల సంఘము.— ఈ సంఘమువారు ఇంగ్లాండులోని భారతీయ విద్యార్థుల లోపములకు ఇండియా దిరతనమువారి కెఱింగింప తీర్మానించిరి.

ప్రపంచవార్తలు

హార్మ నేలో 6 ప్రాథమిక పాఠశాలలలోని విద్యాధులు 1000 పానులను యుద్ధనిధియందు నిక్షేపించిరి.

హార్మ పురపాలక సంఘమువారు పిఠులలో బల్లలను స్థాపితముచేసి గాయములుకలిగిన నైనికులకు మాత్రీమే అని వానివైని వెలసమును వ్రాయించిరి.

ఆంగ్లదేశమున కింగ్సు పేనుకొత్తునం దొక నెలక నైద్యశాల ఏర్పరచబడినది. ఈనైద్యశాలకు విశిష్టమనద్యుక వాలో యంతకుడగు నొక కాశ్మీరలకు 119 గుండ్ల గాయములు కలిగినవి. ఈ 119 గుండ్లకు తీసివేయబడెను.

కుద్ద వాము యంత్రములు నైంకులకు పంపబడినవి వీనిని ధరించి వారికి కమవాయువ్రాయగమున బాధ కలుగదు. ఈ యంత్రములు తేనెవారు చేతిగమాలను కడిపి దాని మీద సబ్బురాచి దానితో నుట్టును. విగియబట్టిన ఎడల విమవామువు బాధ యుండదు.

యుద్ధమారంభమొక పిమ్మట నేలలో చేరవండ రప్పించుకొనుట కాంగ్లదేశమున 160000 మంది ఇండ్లనువిడచి గనులలోనికి పోయి చేరిరి. ఏలగు నకులపనికాంపురీ నేలలో చేరనక్కరలేదను నిబంధనముగలదు.

ప్రాన్సుదేశమునందు యుద్ధములో పనిచేసిన గుర్రములకు మెడలో ఇత్తడిబిళ్ళ కట్టెదరు “ఈ గుర్రమునకుక ఫలా నాయుద్ధములో పనిచేసెదని” అభిశ్రయింప చెక్కుబడును.

క్రిమియా యుద్ధమునందు ఆంగ్ల నైనికుని గ్రీను ఓర్వీబల్లేయూ దేశీయులు జూని ఆరి పిలచెనువారు. ఇప్పుడుగూడ నలోనికాలో నాంగ్ల నైనికులను గ్రీను ప్రజలు అటులే పిలుచుచున్నారు.

శ్రీ బాప్తిచక్రవర్తిగారి బకింగహము నాజకుండిర మున వేరుకుల గ్రంథములు బహు భద్రాయన నుంచబడెను. ఒక్కొక్క గ్రంథము పూర్తికాగానే దాని లార్డు నేంబల్లేయూ గారు భద్రీపరచి మరల నొక కొత్త గ్రంథమును దాని పానమున నుంచెదరు.

ఆంగ్లదేశమున బోరావ్సు వెల 25 పానులు. బోరింగ ఆసిడు వెల 48 పానులు. జర్మనీలో బోరావ్సు వెల 100 పానులు బోరింగ ఏసిడు వెల 180 పానులు.

గిల్లఫర్డువారి 25 గురు శ్రీలను పోలీసుభటులుగా నెయింపించిరి. కాని వారిని క్రిత్యేక కార్యముల క్రింద నియమించెదరు.

వ్రాల్చియా లోనానుగా తీయుటకు బర్మాలో చీనా బాగున ఇండియావారు 8000 మంది పనిచేయుచున్నారు.

సుభాషితములు.

యుద్ధోపకరణముల నిర్మాణముగౌరవకు ఆహారపదార్థముల నిర్మాణము నకడదేయరాదు. కాన శ్రీమ వ్యవసాయ పు పనులను పునపులు యుద్ధకార్యములను నిర్వర్తించవలెను.

ఉచిత కాలము రాకుండ సంధి చేసెకొనుట క్రియ యుద్ధమున సంకల్పించుటయే యగును.

ఉపన్యాసకు ధువన్యాసముల చదువ వచ్చును. మక బోధకుడు మతబోధకు వ్రాసి చదువ వచ్చును. కాం సాక్షి మాత్రీయ తన సాక్ష్యమును వ్రాసి చదువుటకు వీలులేదు.

విజయమునకు కానుక నీవనంతకు వివిధాంగింపక పోకుట కొద్ది కొద్దిగ క్రైస్తావములు కలిగించుకొని మరడించుట వంటిది.

ఒకని కాదాయమెంతి యుండినను తన కుటుంబ పోషణమున కభ్యుతనరమును సంకలనకే వ్యయపరుపవలెను. కాని అధిక ధనవ్యయము చేయరాదు. అట్లు చేసినవాడు దేశధనమును కొల్లపుచ్చినవాడగును.

విషయానుక్రమణిక.

ఆంధ్రపత్రికావర్తికానభ	3-4
ఇతరవార్తలు ప్రపంచవార్తలు	5
ప్రధానవార్తాసమము.	
ఇరువది యెడవ కృష్ణామండల సభ	6
ప్రకాశానంద సరస్వతీ స్వామిలవారు	7
విరోధా మహాసంగ్రామము	
ఇతరవార్తలు	8
కృష్ణామండల సభ	9-10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	11-12
కురికీ పచ్చెనా?	13
ఇతరవార్తలు నిర్భయకృతులు.	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 22-వ తేదీ

శనివారము.

ఇరువది యెడవ కృష్ణామండల సభ.

ఇరువది యెడవ కృష్ణామండలసభ గుడివాడలో మొన్నటిదినము సమావేశమయ్యెను. గా॥ కేశవపిల్లెగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుత జర్వతనెని మల్లిఖార్జునుడు గారు స్వాగతోపన్యాస మొనర్చిరి. వీరి యుపన్యాస మాండ్రమున వ్రాయబడినది. వారి యుపన్యాస మాంగ్లమున రచింప బడినది. కేశవపిల్లెగారు రధ్యక్షత వహించుటతోనే వారి యుపన్యాసభాష యేది యగునా యను చర్చ పాడనూపెను. అనేకులు వా రాండ్రమున నుపన్యాస మొనర్తు రని యూహించుచుండిరి. కాని తా మాండ్రమున ప్రయత్నింప నందుటకు పిల్లెగారు కారణమును సూచించిరి. తమకు వ్యవహారమునకు గావలసిన కొలదిభాష బూత్రము నచ్చుననియు కావున మాండ్రమున వ్రాయలేదనియు చెప్పిరి. సభ్యులు కోరగా ఆండ్రముననే యుపన్యసించిరని మా విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నామ. ఇదిలేక తా మాంగ్లమున వ్రాసియుండియును గూడ గా॥ పిల్లెగారు ప్రజాభిప్రాయానుగుణముగ నాండ్రముననే యుపన్యసించుట ప్రశంసనీయుము. వీరి యుపన్యాసములోని యితర విషయములను విమర్శించుటకుముందు నీరు చెప్పి రని మావిలేఖకుడు వ్రాసిన మరెయ్యక సంగతి వివరింపవలసియున్నాము. పిల్లెగారు తమ్ము నితరులు ఆండ్రులనినను ఆండ్రు లనకున్నను తమబిడ్డలను మాత్రము ఆండ్రులుగా సంగీకరింపక తప్పదని చెప్పిరట! ఇట్టికి జవాబుదాకీకల యేయాండ్రుడును పిల్లెగారిని అనాండ్రులని వర్ణించలేదు. ఆండ్రోద్యమమునకు వారి యట్టి దృఢనాయకులుండవలయుననియే యెల్లరును కోరుకొనుచున్నారు. ఆండ్రమండలముల సేవకు వారు తమజీవితమును ధారవోసి జనిచేసియుండ నా రాండ్రులు కారని యనువారును నుండరు. వా రాండ్రులు కారని యెవ్వరైనను ననినను వేయినోళ్లల నాండ్రభూమి అట్టిపూటను ఖండింప సిద్ధపడియున్నది. పిల్లెగారికి ఆండ్రోద్యమముకల్లు గల యభిమానము తరువాత విచారణీయుము. ఏ రాండ్రోద్యమముకు స్వాగత మిచ్చువారలలో ప్రథములలో

చేరుదురనుటకు సందియము లేదు. ఆండ్రోద్యమము ఆమోదనీయం బనియు ఆండ్రవిశ్వవిద్యాలయం బవశ్యసంపాదనీయంబనియు వీరనేకపర్యాయములు హృదయపూర్వకముగా తెల్పియున్నారు. మొన్నటి యుపన్యాసంబునను నీవిషయములనే స్థిరపరచినారు. ఆండ్రరాష్ట్రవిషయమున నెప్పటియట్లు లెమరల నర్ధాంగీకారపక్షమే యవలంబించినారు. కాని ఈ పర్యాయము అర్ధాంగీకార మనుదానికి ఇది యర్హముని కొంతవరకు స్పష్టపరచినారు. మా యెదుట నుండు ను పన్యాసమున నొక కొన్నివాక్యము లున్నవి. రాష్ట్రవాదుల జేశాభిమానంబును గురించియు నుద్దేశములను గురించియు తమకు గౌరవము కలదట! అయిన రాష్ట్రవాదముయొక్క యవసరమునుగురించి భిన్నాభిప్రాయు లగు వాటియెడల రాష్ట్రవాదు లుదారముగా నుండవలసిన దని కోరవచ్చునట. మనదేశములోని పరిపాలన విభాగ సాకార్యాదికములను మరియిట్టి యితరవిషయములను ముందునకు వదలి అన్నిభాషలవారును చేరి ఏకగ్రీవముగా కోర్కెలను కోరి బ్రటిషుసామ్రాజ్యమున నితరరాష్ట్రములతో సమానత్వమును సంపాదించి తలెత్తికొని తిరుగుట కాలోచింప వలయునట! మా ప్రత్యేక విలేఖకుడు మరకు స్వపరిపాలన పూర్ణముగా కలుగువరకును ఆండ్రరాష్ట్రప్రశంస తే బనిలేదని పిల్లెగారు రాండ్రమున చెప్పినట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఇంతనిష్కర్ష గా పిల్లెగారు చెప్పినను చెప్పకున్నను రాష్ట్రసమస్యనేదేని యొక రీతిని త్రోసివేయుటకు వారు ప్రయత్నించినారనుట నిక్కవము. వారిచ్చిన కారణము నాలోచించిన యెడల వారి వాదమంత యాధారము కలది వాదనల స్పష్టము. అన్నిభాషలవారును నైకకంఠ్యముగా చేయవలసినపని యెంతో కలదనుట గా॥ పిల్లెగారితోగూడ మేమును సంగీకరించుచునే యున్నారము. కాని కలసి పనిచేయుటకు ఆండ్రరాష్ట్రప్రశంస యెట్లడ్డము రాగలదో మేమెరుంగము. ఇది స్థానికవిషయము. ఆండ్రులకో లేకున్న వానినుండి ప్రత్యేకితులుగానున్న ఇతరులకో అల్పహృదయములు ఆరోపించినం దప్ప ఆండ్రరాష్ట్రప్రశంసవలన కీమ రాగల దని చెప్పటకు రాజు. మన యభివృద్ధికి భాషాధారక కార్య పరత్వ మనసర మని మనలో మనము హృదయపూర్వకముగా సంగీకరించియును గూడ ఏ స్వల్ప సంఖ్యాకులకో ఏ స్వల్ప హృదయాలకో చిన్ని ఘర్షణలు అనివార్యము లైనవి కలుగు సనుభయమున వెనుదీయు చుండినచో నా పెద్దలాభముల అవి వచ్చిన యప్పు డెట్లు జీర్ణించుకొన గలమో యర్హముగట లేదు. అల్పవిచారములు పనికిరాని పనియు వాని నెప్పుడును పెట్టుకొనగా దనియు మే మనువారము కాము. కాని మహాఫలములు కోరునప్పుడు వీని విచారణ కడపటి స్థానము నాక్రమింపవలసి యుండును. ఆధారసూత్రముల నాలోచించి ఆదర్శదర్శనముచే సుత్సాహమంతులమై పని చేయనియెడల మహాఫలము లెప్పుడును మృగ్యములు కాకమానవు. వృద్ధు లయ్యును యావనోత్సాహమునే యెల్లవిషయములందును చూపుదురను ప్రఖ్యాతిని వహించి యుండు గా॥ పిల్లెగారి సందర్భము నాలోచింతురుగాక యని కోరు

చున్నాము. అంతేకాక పిల్లెగారు గొకప్పుడు యుద్ధమారంభమైన పిదపనే గా॥ బయ్య సరసింపేశ్వర శర్మగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగిన యొకానొక సభలో శర్మగారు ఆర్థిక సమస్యను దీర్చునట్లైన నేడే ఆండ్రమండలమును సంపాదించవచ్చు నని చెప్పిన పల్కులు జ్ఞాపక ముంచుకొందురు గాక యని వేడుచున్నాము. గా॥ పిల్లెగారికిని ఆండ్రమండలములకును విభేదము కల్పించు నీ సమస్య నింతటితో విరమించుట యుక్తము. పిల్లెగారి యుపన్యాసమున నితరాంశములు విపులముగా జర్చింపబడలేదు. మండలాంతరమునకు తేరినవారగుటచే వీరు మండల విషయములపై విమర్శ యెంతో యెత్తుకొన లేదు. పంచాయతులను గురించియు వలస కూలీలను గురించియు, ఆరోగ్య వసతులను గురించియు వారు చెప్పిన మాటలు గమనింపదగి యున్నవి. వలసకూలీల విషయమున వారు శాసనసభలో తెచ్చి సత్కారమును త్రోసివేయుబడుటను విచారించనివారెవ్వరును లేరు. కావున కృష్ణామండల సభవారు వారి తీర్మాన ఫక్కిని తీర్మానము చేతురనియు ఆండ్రదేశ మంతయు పాటుపడి వారికి బలము సమకూర్తురు గాక యనియు విశ్వసించుచున్నాము. తమ ప్రజాహిత జీవితకాలము నెల్లయు పంచాయతుల కొరకు వ్యయము చేసిన పిల్లెగారు గా॥ లామచంద్రరావుగారి నీటివనతి బిల్లును బలపరచక యుండజాలరు గదా. అయిన గా॥ కేశవపిల్లెగారు రెండు యభయ మిచ్చినను కార్యరూపమున మాత్రము ప్రభుత్వోద్యోగులు మిక్కిలి తక్కువ ప్రతిఫలమును మనపరిశ్రమకు చూపుచున్నారని వ్రాయక రష్ట్రనందులకు చింతిలుచున్నాము. కార్యక్రమము త్వరచేయుచుటకు మన గౌరవనీయ సభ్యులు ఈ పంచాయతుల విషయమున నికను పాటుపడవలసియుండు రని మా నమ్మకము. ఆరోగ్యవసతులకు గా॥ పిల్లెగారు ప్రజలనే ప్రబోధించినారు. ఈ ప్రబోధము ఆహ్వానసంఘావ్యతుల యుపన్యాసమున గాఢతరముగా కానబచ్చుట ప్రశంసనీయుము. వారి యుపన్యాసంబును ప్రాప్యతరమేయైనచు వారు ఎరువును గురించియు తోటపైరులను గురించియు, పశువులను గురించియు ప్రైమరీవిద్యను గురించియు బహుచక్కగా ముచ్చటించి యున్నారు.

తెలంగాణము లేనియూర భుజింపరా దురీతి పాత కాట లేనియూర కావుర హుండవాడనకొని రయతులు పాత కాట లేనియూర చందావేసికొనిగాని ఎకరమున కింతయుని ఏర్పాటుచేసికొనిగాని ప్రతిరైతును విద్యావంశమునై మెలగి తనకున్న పశువునకును తనకును వ్యత్యాసముకలదని లోకమునకు జూపి తనవృత్తికి కన్నెడెచ్చుగాక.

ఈ మాట బుగారుమూట గాదా !

ప్రకాశానంద సరస్వతీ స్వామిలవారు.

పూర్వార్థమున శ్యామ.జి. రామారావు గారను పేరంబరగిన ప్రకాశానంద సరస్వతీ స్వామిలవారు నేటిపాతకాలమున నిర్వాణమంది రని తెలియజేయుటకు మిక్కిలి చింతిలు చున్నారు. ఈ దక్షిణరాజధానిలో నూతన వికాసము లల ఎత్తిన మొదటిదినములలో బి.ఏ.పరీక్షయం దొక్క శాఖలో మాత్రము తేరవలసి యుండియు ఆశాఖనుగాని తరువాత విద్యాధికు లెందరో లేకుండినదత్తమండలములలో తమ కభివృద్ధికిగల సౌకర్యములనుగాని లక్ష్యపెట్టక చేత ద్రవ్యము అరువదిరూ

సాయలే యుంచుకొని సాహసమున జపానునకు
 పరిశ్రమల నేర్చుకొనినప్పుడు దేశమున ప్రయాణ
 మై పోయిన యావను డిశ్యానుజీరాచురావు. ఈత
 డెన్ని యోశ్రమలకోరిచి భోజనవస్త్రములకుంకూడ
 నిక్కట్టులబడి విద్య నేర్చునట్టి అప్పటిలో తగిన ప్రో
 త్సాహముకలుగమిచే బాంబయిలో కొంతకాలము
 మిక్కిలి పరిమిత పరిస్థితులలో పనిచేయువాడయ్యె
 ను. అట్లుకష్టించుచు కాలము గడపుచుండ నీతనికి
 భార్యవియోగము సంభవమయ్యెను. చిన్నతనము
 నుండి వైరాగ్యవక్షమున నధికదృష్టిగలవాడగుటచే
 నీతడు కొంతకాలము రామకృష్ణమఠమున బ్రహ్మ
 చారిగనుండి తన శక్తిని పరీక్షించుకొని వారాణసి
 యందుభాస్కరానందమఠమున నన్యాసము పుచ్చు
 కొనియెను. బహుశాలము యోగాభ్యాస మొనర్చి
 గురువుల యాదరణకు పాత్రుడయి వారి విదవ
 మతాధికారము వహించు నర్హతగల వాడయ్యెను
 తన నన్యాసము దేశమున కుపయోగకారిగ నుండ
 వలయునని యెంచి యీశ్వర కలకత్తా, బాంబయి,
 బంకిపురము మున్నగు ముఖ్య స్థానములలోని
 మన నాయకులను సందర్శించి ఈ నగరమున
 కేటించెను. ఇచ్చట తాను స్వయముగా కొంత
 దేశచరిత్ర, అర్థశాస్త్రములను గా॥ రామచంద్ర
 రావుగారు మున్నగు వారల సాహాయ్యమున నభ్య
 సించుచుబహిరంగాయకాదుగా పురోహితుల
 శిక్షణకు గాను శాసన మూలకముగా చేసిన బని
 తాను బోధమూలకముగా చేయ నాలోచించు
 చుండెను. తగిన ఏర్పాటులను గూడ నిర్ణయించు
 కొన ప్రారంభించి యుండెను. కాని కాలగతి
 వలన నాతనిని వేధించుచుండిన యుట్టుసము నిన్ను
 టి సాయంత్రమే తలచూపి నేటి తెల్లవారులోపల
 నాతనిని వాతవైచుకొనినది. ప్రకాశానందుకు జే
 సిన మహాత్కార్యము లేమియు లేవు గాని ఆతని
 వట్టుదలయు ఆతని సాహసంబును ఆశ్రమము
 స్వీకరించిన కనుక ఆతని భక్తిసామనస్యంబులును
 అన్నిటికంటెను నెక్కువగా నాతనియందు కన్పట్టిన
 సేవాసక్తియు దత్తమండల యావనులకు ననుకరణీ
 యంబు లయి యుండినవి. ఆవల గోవానగరముండ
 లంబున నా పెదబావయ్యను నీవల దత్తమండల
 ములలో స్వామిప్రకాశానందసరస్వతిని నొక్క
 పోల్చిని పేర్కొనవచ్చు ననిన ప్రకాశానందుని
 నిర్వాణమువలన నాంధ్రదేశమునకు కలిగిన నష్టము
 అర్థముకాగలదు. ఆతనియాత్మ ఆతడు పెట్టుకొనిన
 పరమానంద జేరుంగాక యనియు నాతని తేజస్సు
 ఆతడు తలపెట్టిన మార్గంబున నాంధ్రలోకమును
 నడపింపగలుగునగాక యనియు సర్వనియామకుని
 ప్రార్థించుచున్నారము

దక్షిణాఫ్రికా హైందవులు.

మరల దక్షిణాఫ్రికాలో హైందవుల విషయమున
 కొంతకాలము కలిగియుండుట విచారకరము. హైందవులకు
 వ్యక్తులుగా సిరాసింపించుకొను సభికారము దక్షిణాఫ్రికాలో
 లేదు. ఇమాంసా పాబుగాక ఇల్లుకాకిలి చేసికొనుటకు వీలు
 లేదు. ఇది నాగరక దేశములలో నుండదగిన నిర్బంధముకాదు.
 అయినను కడదినకాలపు దక్షిణాఫ్రికా యెకోపియను తిద్దాని
 కాసనముదాయమున నుండనిచ్చారు. దీనిని తప్పించుటకు
 గాను దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారికి పనిచేసికాదు. గనుల
 కమిషనరుగారు హైందవుల సిరాసిని తమ పేరట పెట్టుకొని
 వచ్చునని నియమించిసారు. మఱియు నీయగుడ హైందవులకు
 కలిగియున్నది. వ్యాపారసంఘములు కాసనముల ననుసరించి
 వ్యక్తులలో చేరకపోవుటచేత మనశాగు సంఘములుగాజేరి ఏ
 అంబరు అందు కంపెనీఅనియో పేర్లు పెట్టుకొని సిరా సింపా
 దించుచున్నారు. ఇది కొందరు దక్షిణాఫ్రికా యెకోపియను
 లకు గిట్టలేదు. సంగతులు విచారణకు వచ్చినవట. ప్రభుత్వము
 నా రాజ్యాధిపతులయ్యారట! గతకాలపు ఐకోపియనుల
 దృష్టిలో కాలోచింతురను భయమున కొందరుమాపివాన్స
 రట! అట్టిదృష్టిని దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు రానీయక
 యందుగాక యనియు 1914-ర సంవత్సరపు సమాధానమున
 కనుగుణముగా పరిశీలించి సర్వరాష్ట్రముల గౌరవమును
 నిలుపుదురు గాకయనియు కోరుచున్నాము.

వృత్తాంతములు

భూకంపములు:—నిన్నను సింలాలో రెండు భూకంప
 ములు సంభవించినవి. ప్రథమ కంపముయొక్క చాల తీవ్ర
 మైంది.

వి. జి. పేటలు గాక:— సామాన్య కాసనసభలో
 బొంబాయి తరపున సభ్యత్వ మొందునన్న వారిలో వి. జి.
 పేటలు బాధ్యత గావోకరు గా జూలై నెలలో నెన్నబడుదురు.

ఉదకమండలపు వార్తలు:—నిన్నటిదినమున గరన్నరు
 గా రిటకు విచ్చేసిరి. నేటి రుదకమునకు నూమూలుభృతకారము
 ఫిరంగులు కాల్పుబడెను. ఈనారమున గరన్న మెంటుసభ్యు
 లంద రిటకు విచ్చేయుదురు.

త్రిటకు మానకన్యపు దాఖా:— ఈదావాలో త్రిటవా
 ది తరపు సాక్షులిద్దరు పోలీసుస్టేషను వద్ద తాము పిలువబడి
 రని చెప్పిరి. ఇద్దరు సి. వి. డి. ఆఫీసుకు వారి వాక్యాలు
 ముఖకు వ్రాసికొనిరి.

నెయంటుబాను వైద్యసహాయ సంఘము సింలా:—
 ఢిల్లీ కాస్త్రపులకు ఆర్. వి. లాలాజూల మల్లాను సింకుగారు
 ఎనిమిదివేల రూపాయలు విజుగల వైద్యసహాయ మో
 టాబుబండ్లకు, గాయపడిన భారతీయుల నిర్విరుల ఉపయోగము
 నిమిత్తము సంఘమువారి కొరకరి.

అమెరికా మానవత్రిక రాకుండ నిషేధించుట:—
 “ది ఓపెనెకోర్టు” అను అమెరికాదేశపు మానవత్రిక 1916
 సం॥రం ఫిబ్రవరి కుంచితముండి తనవారి సంకెటలలో చేనిని
 యిండియాకు తీసికొనిరాకుండదని రాజప్రతినిధిగాను ప్రక
 టించిరి.

మహాసాధు సంఘపరిపాలన సభ:— విశాఖపా
 సంగ్రామమున మిక్కిలమండలివారు గొప్పవిజయము సొందినం
 దులకు సంకెటి శ్యాసరపాములని పోతరెడ్డిపేటలో చిన్న
 యాముదలియారాస్వామిగారు శిశుప్రాప్త్యు పూజగావి
 తి 50 మంశాధులకును, 100 మందిపేదలకును, ఇంక ఇతరుల
 కనేటలకును తృప్తికరముగా భోజనముల పెట్టెను. గరన్నరు
 జనరణగారికివాడ తొలుపడినది.

బర్మా హత్యకేసు:—యూ 15-క తేదీకాకు ఎన్.
 మెక్లియర్ అను అమెరికాదేశస్థుని చంపివారిని పట్టుకొనబడిన
 వాలేమియు అను ఒక బర్మాదేశీయుని తగినపాత్యము దొరక
 కంకున పోలీసువారు విడిచిపెట్టిరి. హత్య జరిగినప్పుడు బోస్సు
 అనునానలేటిలో నుండెని చెప్పబడిన తుపాకి యొక్క
 యంతు దొరక లేదు. బోస్సుకు ప్రతికూలైన సాక్షులను
 విచారించుటకు పోలీసు వారు వారివందని నిమాంకులొనుండి.

బర్మానీటి “హైమాసింతు”:— “హైమాసింతు”
 అనునది నీటిలో వెళునుట్టి ఒకవిధమైన తుంగ. ఆదిత్యుల
 లో నుండిన పడవల రాకపోకలకు చాల ఇబ్బంది గలిగించు
 చుండును. బర్మాలో నుండు “హైమాసింతు” విషయమై
 యేర్పరచిన ఒకవిల్లు ఇండియా దొరతనమువారి విచారణకు
 వచ్చినది. బర్మా కాసనసభవారును బర్మా దొరతనమువారును
 దీనినిసూక్ష్మ చాలకాలమునండి యోచించి యుండిరి. సింహ
 తుకు పోరా దీవులవారును దీని విషయమై యోచింపవలసి,
 యున్నారు.

విశాఖకు కట్టకొనబడుట:— పోరావకు పోలీసు
 స్టేషను(కలకత్తా)లోచిక్కిరిగను సమాచారము తెలియవచ్చెను.
 బ్రిటిషులు వైషక అకవారలు ఇరువురు పోరాకుకొనిరి. బ్రిటి
 లాలువైషకును వెంటదరును నాతికు కేసువయును చిట్టాగు
 రోడ్డువైపునకు పారియెను. పీటుకనిస్టేబులకు బ్రిటిషులు
 తి ఆరెన్దుచేయగ నాతని జేటునం దొకరినాల్పురుండెను
 దరివాల్పురు తన జేటుగాని కట్టుకట్టినదియు తనకు తెలియ
 ఆని బ్రిటిషులు స్టేషనులోజెప్పెను. ఈవిషయము దర్శాపు
 లొనున్నది.

అయిదులక్షల దరఖాస్తుదారులకు నుగూరు 16) లక్షల
 ఎక్కువెకరు పత్రములు ఏప్రిలు నెలాఖరులోగా విక్రయింప
 బడుని మెకెన్నా గారు సభించుచు తెలియపరిచిరి.

జనవరి 1 క తేదీ లగాయకు నేటివరకు విమానముట్టు
 దులయందు నలుపురు వైమానికము ముగిసింది. ఒకరికి గాయ
 ములు తగిలినవని తెన్నాంటుగారు చెప్పిరి.

ఉక్కుశిరోవేష్టముల మెసపాటేమియాలోబికిరానని
 తెలియవచ్చినది.

స్థానిక వార్తలు

కాలమాన స్థితి:—నిన్నటిదిన మధ్యాహ్నము 92.6
 డిగ్రీలు. అధమాష్ణము 79.6 డిగ్రీలు.

మలబారు జిల్లా కాన్ఫరెన్సు:—ఈ జిల్లాయొక్క
 మొదటి కాన్ఫరెన్సు మే నెల 8, 9న తేదీలకు పాపూటూలో
 జరుకబడును. ఆసిలిసెంటుగారు సభాధిపత్యమునువహింతురు.

ఇంగ్లీషు మెయిలుస్టేషను:— తెలియను సమ
 మోకళ్ళకు వచ్చియెడల ఇంగ్లీషు మెయిలుబహు 28-క
 తేదీ ఆదివారము ఉదయము ఏళుగంటలకు చలునాదా కా
 గలదు. ప్రత్యేక తపాలసంకులు 6 గంటలకే చలునాదాకు
 కిదము చేయును.

శారదాగాయన సమాజము:—ఈ సమాజము
 వారి యాధిపత్యముక్రింద మైలాపూరు ఉత్తరమాడపిడిలోని
 వెన్నాతూరు నుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యకు హైస్కూలు హాలులో
 28-క తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4 గంటలకు రామనాధ
 పురంక్రీషనాయకంగారుగాని పాటకచ్చేరి ప్రారంభింపబడును.

శ్రీ భాగవతోపన్యాసములు:— ఆర్య భర్త
 ప్రగడన సభవారి యాజమాన్యముక్రింద బ్రహ్మశ్రీ ఎమ్.
 లక్ష్మణగారు వండితులుగారు 28-క తేదీ ఆదివారమునాడు
 ఉదయము 8 గంటలకు యూనియన్ ప్రాగ్రిన్సీపు స్కూలు
 హాలులో శ్రీ భాగవతము ఏకాదశస్కంధములోని 10-క
 అధ్యాయమునందలి సంకతులగుర్చి ఉపన్యసించెదరు.

మెయిలు స్టేషను:—“మండల” అను మెయిలుస్టే
 షను క్రిందటి నెల 21-క తేదీ తపాలకుపట్టుకొని నిన్నటి సా
 యంకాలము 5-80 గంటలకు బొంబాయికివచ్చినది. దానిలో
 8-80 గంటలకు 70 చందీ ప్రయాణికులు ఓడనుండిగిరి. పం
 కాలముకు బోవు “ఎక్స్ప్రెసు” తెలియను రాత్రి 11-80
 గంటలకును ఉడగారునకు బోవునది 11-40 గంటలకును కల
 కత్తాకు బోవునది 12 గంటలకును నిన్నరాత్రి బొంబాయిలో
 బయలుదేరినది.

అడవిబాతుల నుండగము:— మద్రాసులోని అక్కింగు
 పాలిటికలు ఏజెంటు, మనుపటాలపు ఉద్యోగిమునకు టి.బి
 హ్యూనుగారును రెండవ రెడ్డినెంటు సి. ఇ. హార్వెస్టగారు
 ను ఇటీవలనె కటాలమున జేరి. మద్రాసులోని మాంకుఅను
 బ్రిజేశము యొద్ద కెండుబాతీయు లిరువురు వీరలనెరిరి. ఈ
 వాంతకులిరువురు లోకభగిన్దుడెను యొక దుర్గాధుని పో
 దకును. వాంతకుల నిరువురును జుపి పటాలమువారు పగడిచ్చు
 కొనిరి. ఇంతకంటె వివరములు తెలియరాలేదు. రాజకీయా
 ద్యోగికాలము గారు హత్యజరిగిన చోటును నిన్నటి (19-4-16)
 రాత్రి చేరవలసియున్నది.

ఇండియా గజెట్టు.

వాణిజ్య పారిశ్రామిక డిగ్రాప్రమెంటు.
 తెలిగ్రాపు ఇంజనీరింగు డైరెక్టు చాచ్. సి. ఎ.
 శుదాలుగారు రూ 2000ల జీతము మీదకు డెల్లి యు ఎన్. మె
 ర్విగాకు రూ 1400 ల జీతము మీదకు జి. డెల్లియు ఇ. టా
 ల్యాటు రూ 1500 ల జీతము మీదకు పనిచేయుదురు. డోరా
 న్ గారు సింధుకు తీసికొనినందున జి. ఆర్. క్లాక్కుగారు మొ
 దటి గ్రేడు పోస్టుయొద్దకు జవలలుగా నిర్ణయింపబడిరి.
 రెండవ గ్రేడులోనుండిన చాచ్. ఎ. కాంమ్సు, బి.
 సి. ఎస్ గారు మొదటి తరగతి పోస్టుయొద్దకు జవరలుగా నియ
 మింపబడిరి.

సామాన్య కాసన సభలో అధిక సభ్యులుగా నుండిన
 ఆర్. సి. రన్నెలు, సి. డెల్లియు ఎమ్ హార్వెస్టుగాళ్లు తమ స
 భ్యత్వముకు చాలించుకొనిరి.

ఎఫ్. సి. రోసుగారు అధిక కాసన సభ్యులుగా నియ
 మింపబడిరి.

సర్జను జవరలు సర్ సి. పి ల్యూకింగు గారు కొంతకాల
 మునకు ముఖ్య సేవాధ్యక్షుల యుత్తువుల క్రింద నుండును

(రెటర వ జేన్)

మేము వీటికి 21. — చూచునా? అరణ్యములనుండి
 కడలి, రామకర్మాదులపై మేమిన్ని గోళములు పడితివి.

అంశము ఏదోలు 20. — ఏదీయానోపిలు, సిగ్గు,
కాంక్షాంటి నోపిలుగరములయందు 11వ తేదీ గ్రీకులుతత్వ
వేయబడిన ఏదీయానోపిలున బల్లరలు తురుప్పులుగలిసి
గ్రీకుల జంపిర నెలాగోన నుండితలతిగా రకమైన.

మానుకటి సాధారణ మెలకంటే నివ్వను (త్రుతిమెల 1/1)
 నంతు తగ్గింది. ద్వితీయ దాంకమునుబట్టిన రైతులకు
 కవులు దారులను చాల కష్టము గానున్నది. వరి గోధుమెల
 లతో మెల రెక్కవగా నుండుటవలన మెల్లజాతులకును, గొప్ప
 రైతులకును అనుకూలముగానున్నది. కాని వీరు గడచిన స.
 వత్సరపు పట్టకభావమున దీనివలన సంపూర్ణ ప్రయోజనము
 ననుభవించుట క్షమ. కూలీ కనియెక్కవగా
 దొరుకుచున్నందున కూలీలు విశేషముగా
 కష్టపడుట లేదు. కూలీ భృత్యములగుట ఎప్పటి
 కలనే యున్నది కాగపూరు బర్హన్ పూరులందు సాలెవా
 ద్వీపు మట్టుకు వాకిరి దగ్గర కూలీదొరకుటలేదు. వానినే
 గుడ్డలు బీరారులతోనే అత్యుత్తముననుభోవును. మొత్తము మీరి
 ఈ సంవత్సర మానుకూలముగనే యున్నది. పశులయందు
 బాధ్యములు లేవు జంతు బాధ్యములు కాగపూరు, చందా
 నండ్ల, చిలసపూరు జిల్లాలందు తప్ప యింకెక్కడను లేవు
 జబ్బిలపూరు భాగమునందు బాటలు రోడ్లు మంచిన లేవు
 కమిషనరు గారు చెప్పుచున్నారు.

కృష్ణా మండల సభలు

(మా ప్రత్యేక విశేషముని యొద్దనుండి)

గుడివాడ ఏప్రిల్ 20:— ఈ తరగతములలో బుట్టి ఉద్యోగకారకాంతరములను వాడుకవర్తనము లాశక్తియును జూడని ఆంధ్రుడు తన స్వతంత్రమును జూచుట కెట్లు ఉద్విగ్ధుడగుచున్నాడో, అట్టియొక్కాడుగో చెప్పి పురిచెప్పి నిన్న సాయంత్రము గుడివాడకు బయలుదేరినది. తెలలవాడు చుండగా మేము బెజవాడ చేరితిమి. కృష్ణ వేది చాళుఖ్యము ఎండిపోయినది. కాలునలు నీలశక్తి కళ్యాణమెట్టి పాత్రలని గనుకనున్నది. బెజవాడ రయిస్తేను జేతయంతయును మువ్వగిరి బొందిన యెడలను గొన్ని చిల్లరమున్ను తప్ప పడేండ్లకొందనన్నట్లే నేటికిని ఆగవనున్నది. పర్యాటకములను బడచుటను వంతెన, ఉండులును చేయవలెను - ఈరెండు కొత్తగా చేసిన మార్పులు. వేటికొక ప్లానుఫారమును కట్టుచున్న మాట విజయ గారి కుబిబుగా నెమ్మదిగా పని సాగుచున్నది. ఎన్ని సంవత్సరములను బెజవాడరయి బెండ్లకొరికి తగినంతయందరము, ఇతరరత్రక పర్యాటక సౌకర్యములు బుగూడునో చెప్పవలెను. రయిలు వాగముల లేక సరకు ఇవ్వమునప్పించుటకును పడయున్నది. నిన్న గుడివాడలో గురిసిన బస్సును బెజవాడలో గురిసినవో ఈ సరకు అంతయు దమ్మడికి పనికిరాదుయందును, ధాన్యమును బాగుగా మేకలు వగయలను తినుచున్నది. తగినంత లేక పోవుటలను వర్తనలగోల యంతరిత గాదట.

బెజవాడనుండి బందరుకు మూడేళ్లను రయిలు బిక్కెట్టుకు చార్జి రూ. 0-8-8. ఉధ్యమమును పడునాడును ప్రేమ నులుకలపు. రయిలు పూర్వముకంటె బిక్కుడు తగముగా నడుచుచున్నది నుమారు అన్నిరకముల బండ్లు ఇరురదికి మించి యుండుటలే మూడేళ్లకంత పర్యాటకముల కంటె కష్టములేదు. పర్యాటకులు సౌకర్యముగా నున్నదనియు చెప్పవచ్చును.

నెట్టెంబరు అల్లొంబు నంబరు మాసములలో నీరయిలుమీద ప్రయాణముచేసినప్పుడు వరిచేయ దృష్టిపారువంతెనమార్గము ఇద ప్రక్కలను నేత్రకర్మ మొనర్చుచుండును. కాలునలు తియ్యని నీటితో నిండియుండి నప్పుడు గుట్టచేతను మొనర్చుచుండును. ఇప్పుడో పాలములన్నియు బిట్టగానున్నది. అచ్చటచ్చట కనపడు వరివాములు ఎడారిలోనిట్లుపోయిన దోచుచుండును. అచ్చటచ్చట మామిడిచెట్లు ఫలభాంజన వంగిపోవుచున్నవో యనునట్లుగా పర్యాటకమునకు గన్నట్లేను. కొన్ని పాలములలో రయిలులపట్టే సాగుబడినలను జూచుకొనుచున్నాడు. మేము వచ్చినరయిలులో కాలమంబోటి భుజి దిగి గాని నేనూ హిందుకొనినంతయంది రా లేదు. రా త్రి గురి సిన వర్షమువలన భూమి చల్లబడినది. పాలములు మెత్తబడినది యను కొనువారిసంఖ్య హెచ్చుగానున్నదిగాని గుడివాడ కాన్సరెన్సుల ఆదావుదీని గురించి చర్చయి కొనుచున్న వారే కన్నట్లేను. హిందూ వేళములా ప్రారంభించినది మొదలు ఒక్క సంవత్సరముయినను వివిధక 25 సంవత్సరములు జలా సభలను నిర్వహించుగా జరిపింది కృష్ణాజిల్లా యొక్కటియే. అందు కీ జిల్లా నాయకులు, ఘనా నాయకులును క్లాసునీయులే యయినను, ఇంకను ఈ ముద్యమము సాధారణ రయిలులలోను గృహస్థులలోను ప్రాకినట్లు కనపించును. ఇప్పుడిప్పుడు క్యాయవాదుల సామ్రాజ్యము యొక్క దేశహితైకతను సాధారణ ప్రజలతో నడవలెను చుండుట కుభిమానము. ఈ గ్రామముందు ఈ కాన్సరెన్సుల జరుపుటకు విశేషభాగము న్యాయమును తరలవాదులు కారనియు ఒక రిద్దరు విద్యార్థులు కమ్మచూపకముల ప్రోత్సాహ ప్రోద్బలములను ని కార్యరహితమును జేయుచున్నారనియు వినినట్లేను.

ఆహ్వాన సంఘములో గొన్నిచిట్టలు కలిగినమాట నిజము. న్యాయవాదు లంత ప్రమేయమును గలిగించుకొనలేదనియు జెలియవచ్చుచున్నది. కత్తుచునిముల వరకును కావలసిన సౌమువనములు కాలేదు. తరువాత గూడూరు రామచంద్ర రావుగారును మరొకందరు కమ్మ చూపకముల గ్రామముల లుక్కులై రెండు కలయకములును జరుచేసిరి. ఇంకరెండు కలయ జరుకవలసియున్నది. సంపన్న కమ్మ చూపకము లా సామ్యుల శిష్యులుగానే వనూలుచేయగలరు. న్యాయవాదులును శాంత సామ్యుల నొసంగి.

వాలంటియరులు.

ఈదినములలో ఎండ లతిక్ష్మయగా వంద వలసియుండి

నను గతరాత్రి కలిగినవానవలన భూమి చల్లబడి నేటికలం తయి హాయిగానే ఉన్నది. రయిలుగిగానే వాలంటియరులు తండ్రి పతం దములు గా వచ్చి సామానులను మోసికొనిపోయిరి. ఈ యువకులు యువకులు ప్రకటనా పాత్రము. సామానుపెట్టెలు వే ముట్ట యున్న గునులు మొదలు ప్రతినిధుల స్నానమునకై నీర తోడియుచ్చుల మున్నగు పనుల కలవను అన్ని పనులు వారు జేయుచున్నారు. బందరుగిరి కు విద్యాలయమునుండి కొందరును, కాన్సరెన్సునుండి కొందరును వాలంటియరులు స్థానిక వాలంటియరుల సహాయము తప్పి యున్నాడు.

కాన్సరెన్సు వాక.

సభామందిరము అటు చేతపురుకు నిలు లోయర్ నెకం డరీ నూలుతును మధ్య నిర్మింపబడి యున్నది. సభామందిరము తాటియావల పండిట్టిఅంపు 2000 మంది కూచుండవచ్చును. జోషి అలంకారముల నిపుడిప్పుడే చేయుచున్నాడు. రాత్రి తరగతవాన తగిలి నేలమీద పడుటవలన జోషల కూచుండుటకు చల్లగా, బహుశాతముగాను ఈ యువపురుషుండును. ప్రతినిధులకు వసతు లచ్చటచ్చట నిర్మించబడినవి. భోజన కాలము సభామందిరమును నూలు జలంబులు లో గలు కొనుటకును, పాత కాలా భవనమును ఈవారము నెవములు ఆహ్వానసంఘము వారికొసగుటకును తాలూకాలోద్ధై ప్రెమప్రెసిడెంటు ఛాటర్జీను కొరగా రజనొసంగినది విశాఖపట్టణజిల్లా వాస్తవ్యులకు హెడ్డుమేవరుగారు, పయి యధికారి లేఖనవివర ప్రార్థనలను దీసి, బడివరీక్షులని, ఆవరణ మొసంగ మరలరెగిరి భవనము కాదని అదియు ఇదియు సోదర పాత్రలను సహాయముజేయుటకు బడులుగా ఆధ్వర్యరములను కలిపించి ఈశోజున ప్రార్థన 8 గంటలవరకును భవనము ఆహ్వానసంఘము వారి వేళమే చేయలేదు. ఇందులను చాల ఇబ్బంది కలిగినది. 800 మందికి పయిగా వంటలనుపాడుములు ఉదయము 9 1/2 గంటలు జాతీక తరువాత చేయవలసినవి. గూడూరు రామచంద్ర రావుగారు డిప్యూటీ కలెక్టరు గారి వద్దకు పామనూ ప్రార్థి కృత్రి కొత్త ఉత్తమపురో నేటి ఉదయము 8 గంటలవరకు సంతకరతుల హెడ్డాబ్బరు గారు ట్రేసింగర్లు వదలమంటు కోచనియును

గుడివాడప్రొచుఖ్యము.

ఈ నగర మునాది నుండియు సుప్రసిద్ధముయినది. ఇప్పుడో గ్రామవేషమును వదిలిపెట్టి పురస్కరములను వాల్చుటకు ప్రార్థించితిట్లుతోచుచున్నది. సంవత్సరమున డెల్టా తాలూకాకు ప్రధాన గ్రామ ముటకులను సంవత్సర లిచ్చటనే విద్యా సౌకర్యములకయి మంచిగృహముల నిర్మించుకొనుచున్నాడు. కాని వీషులు చిత్రివిచిత్రముగా నున్నవి. కాని వెడల్పు తక్కువ, ఇరుట ఎక్కువ. సామ్రాజ్యములు తక్కువ. వంకంటికర తెన్నువ. రెండు మందిపెంతుటింటకు నుధ్య మూడు ప్రాంతముల కెద్దరాజమార్గముండే కలవు. రెండు దుకాణములు దానిచక్కన మేదరవాండ్రొసరంజము.

సభాభ్యుదయం ఆవరణి కేతకపిల్లకాకు నిన్ననే వచ్చివారు. శిడించి మానుమంతరావు పంతులుగారు మరొకందరు బందరు, బెజవాడ ప్రముఖులును గూడ వచ్చియున్నారు. చాలమంది రేపు నెమ్మదిగా వచ్చెరరని తెలియవచ్చుచున్నది.

సభాప్రారంభము.

వాలంటియరుల కృష్ణామండల జూబిలీసభ సమావేశ మయినది. సభాభ్యుదయం గౌరవనీయులగు రావుబహదూరు కేతకపిల్ల గారు వారివసరుండి కృష్ణాజిల్లా ప్రభుత్వములను తీసికొని రాబడి. వారు సభామంతులమును ప్రవేశపెట్టగానే వందేమాతర జరుజయధ్వానములు మిమ్ములుట్టెను. సభ్యులందరును వారాజీయగువంతవగుటకు నిలువబడియుండిరి. సిమ్మట "వందేమాతరం" గీతమును బందరు జాతీయ కళా కాలా విద్యార్థు లిద్దరు సభ్యులకేరములు పులకరించుటకు పాడిరి. స్వాగతకర్తయైన హృద్యగమున మరయొక బాలుడు జదివెను. సభ్యులకు హాతి యొసంగబడినది. సిమ్మట "అంధ్ర" మాతములయొక్క శబ్దములతో సభాభవనము మారుమోగెను.

వి. గామదాసు శిడించి మానుమంతరావు కూర్మ వేంకటరెడ్డినాయులు కోవెలనూకి గోగూళ్ళవైయ్య కడ్డ మున్నటి సరసింహము ఎల్లంరాజు కామ్రెలు రామప్రగడ సంజీవరావు లింగం వాగభూషణం నూనూర రామస్వామి

ఉప్పలూరి మల్లిఖార్జునరావు పంతులు కాళ్లకూరి వరసింహము గార్లు మున్నగు సభవారు వేదిక నలంకరించిరి.

తదనంతరము ఆహ్వాన సంఘాభ్యుదయం సభ్యులనేని మల్లిఖార్జునదుగారు సభ్యులకును ప్రేక్షకులకును స్వాగత మర్పించుచు తమతమ క్యానమునుజరిపిరి. వీరి యుపన్యాసము క్లుప్తముగాను, మనోరంజకముగాను నున్నది. వాచి నవ నరము లేదు. కాని చాలమందికి వారి మాటలు విపరీతము తోచును. వీరి యుపన్యాసానంతరము శిడించి మానుమంతరావు పంతులు బి. ఏ. వి. ఎల్. గారు, వేమవరపు రామదాసు పంతులు బి. ఏ. వి. ఎల్. గారు, కూర్మా వేంకటరెడ్డి నాయులుగారు పిల్లెగా రింతవరకుచేసిన దేశసేవను, వారి బలములను విశేషముగా గొనియాడిరి. అందరును ఆడున ప్రేమా బాంధవులను విషయమును గట్టిగా నొక్కిచెప్పిరి. సభకు 180 మంది ప్రతిభులు, మూడు 1000 మంది ప్రేక్షకులు విషయము చేసియుండిరి.

25 వ కృష్ణామండల సభయందు ఆధ్యక్షులు కేతకపిల్ల గారి ఉపన్యాసమునుండి కొన్నియంశము లీ క్రిందగ్రాయుచున్నాము.

పంచవంశ ద్వితీయారంభము.

ఈ సభకు 24 ఏండ్లు నిండినవి. నేను దీనికి పంచవంశ ద్వితీయారంభము (సిల్వర్ జూబిలీ) యని యుకొనవలయును. విద్యాగివిషయములందు కృష్ణాజిల్లా జనాభాతక్కుల ప్రకారము అనేకజిల్లాలకు నెలకంటెయున్నను, ప్రతిసంవత్సరము మండలసభలను నిర్వహించుగాను, ద్విప్రకరముగాను జలుపుచున్నది. ఈవిషయమును ఈజిల్లాఅన్ని జిల్లాలను మించిపోయిన దని భావింపవలసియున్నది. జిల్లా యొక్క ఆజ్ఞాసాంధ్యకౌరమున మునిగి ప్రభాసమావేశమలందును, దేశయోధ్యమములందు విపరీతభావములకలిగియున్నప్పుడు మండలసభలు పాపించి కార్యకర్తములకైమించుట కైయోచిట్టముల గలగుచుండును. కనుక ఇంతియందు దీనిభలలో బట్టుదలకలిగి పని చేసినవారి కండటికిని మనకృతజ్ఞత కడంపవలయును.

యోధ్యము

మనసార్వభౌమ లక్ష్మాయుగ ప్రస్తుతము ముద్యమము ఆదికీర్త్యులడికి ఆయుధముప్రస్తుతము మనవాడరావున్నను, ఆంగ్లేయులకుతలె అది మనకును సంబంధించియున్నది. దీని విషయమున వారివలె మనము ఆతులమెమున్నాము. మన దృఢమును రాజధిక్షి అనంతముగా జూపుచున్నాము. నిరుపేదకూడ కొద్దిగనో గొప్పగనో యుద్ధవిషయమున కొరతము వారికి దోడ్పడుచున్నాము. దొరతనమువారు తమ పరిపూర్ణ విశ్వాసము మన యందు ఉండి యుద్ధవిషయమున ముంతి నహాయము చేయుటకు మన కనకాశముల నిర్మలగాక యని యెప్పుడును గోరుచున్నాము.

విద్యాభివృద్ధి.

పూర్వసభలయందు తీర్మానములలో విద్యాభ్యాసమును గూర్చి యనేకవిషయములు చెప్పబడినవి. కృష్ణాపాలనా గ్రామములను, దేశకృష్ణాపాలనమును దయచే నూడరి నిరం తరము మనము దొరతనమువారి నేరుచున్నాము. ఈమహా శిక్షము మనవ్యావహారికములకు యెల్లప్పుడును బ్రగిహించుచున్నది.

గ్రామపంచాయతీలు.

గ్రామపంచాయతీలు మనకు మనరాజధానికి మాత్రమేకాక మనదేశమున కంతటికికూడ కావలసినవే అని కాసింపబడవలెను. వానివలన కోర్టులవలన చెజుతు తక్కువ; ఆత్మగౌరవమును ఆత్మప్రీత్యయము మోపును. ప్రభుత్వము వారివిషయమై తొడి యుచున్నాడు. వారికి మనసురాతేడే కాని యాలోచన లేకపోలేదు. ఇందువలన ఈకీడు నిరంజలు పడుచున్నది. యధార్థమైన పంచాయతీపద్ధతి నేర్పరచుటకుగాను కృష్ణా మండలమువారు తమ సహజ క్రమాశక్తిని వినియోగించి దీక్షతో పాటుపడుదురుట విశ్వయము.

న్యూన విషయ చర్చ కృష్ణామండల సభకు ప్రత్యేక లక్షణము

కృష్ణా మండలమునుండి కూడ విదేశీయులకు వలసపోవుచున్నాడు. అనిరితికి ఆగౌరవమునకును ఆస్పదమైన వలస వలసకీయుల తొలగించుటకు వారాతురకమున్నారనునిజము. అసంపదమైన వలసపోవుట వైదోషముల కాకరమే యుచున్నది. ఈమహావారుమనుజేశమునుండి తొలగించుటకు వారి యెక్కువ కనగొని తొలగించడం బ్రీతిపల్లించవలెను. కలగూయెడి డురదృష్టవంతులగు మన సోదరసోదరులయెవల ప్రభుత్వమువారు తమ విధానములను నిర్వర్తించుటకు మనము బలవంత పెట్టవలెను.

కాశ్యపియోగమునందును, కాశ్యపియోగమునందును,
మంటియూ, గాలభక్తి ముఖముకు సారీ నిర్ధారణ చేయుచు,
తమ ప్రేమావృద్ధులగు చక్రవర్తిగారి వైభవములకు సంప్రా
దియించిన జనులు భక్తియొక్క గురుగాక యని తమసగల

మండలములోని భూదా గారాభివృద్ధికి సభ వారు సంత
సించి కృత్య గాములను గురించి భూదా గారములను, పత

బ్రహ్మ నిలకర్షి మధుమోస కాశరమల!

మహిళాసభ

అధ్యక్షురాలి యువన్యాసము.

నేను గుడివాడలో నమావేశమైన మహిళాసభకు అధ్యక్షతన వహించిన కేటెల్లి శేంకటరమణమ్మగారి యువన్యాసమునందీ క్రిందిభాగమును చూచింపుచున్నాము.

శ్రీధర్మము.

స్వాభావికముగా శ్రీమతి బహుమతిగల వాణ్యమునఁ దలిదండ్రులచేత బోధింపఁబడుచు పుత్రికాశ్రమమున, యావనమున భర్తచే లాభింపఁబడుచు బత్నిశ్రమమున, వృద్ధాశ్రమమునఁ బుత్రులచేత బూజింపఁబడుచు మాతృశ్రమమున, భర్తముఖముగా నకలంబించి యుండగలవని మన స్మృతులవలనఁ దెలియుచున్నది. వెయ్యింటిలో నాద్యంతములగు పుత్రికాభర్తమున, మాతృభర్తమున, స్వల్పకాలాంతే నుడులు గాన పత్నిభర్తమే పృథానముగ నెంచఁబడినది. అదియే శ్రీమతి కైహికముమీద సాధనమునకు, బాల్యమున నాభర్తమున తలిదండ్రులయొద్ద నభ్యసించుటయు, యావనమున బతియొద్ద నాచరించుటయు, వృద్ధాశ్రమమున దశపుత్రికలకు నేర్పుటయు, శ్రీధర్మము. శ్రీమతి పాతికీశ్రమమే పరమధర్మమని స్మృతులన్నియు నేకగ్రీవముగ భూషించుచున్నవి. పాతికీశ్రమముననే శ్రీమతి కాపాడుకొనసామర్థ్యమును గలిగి పురుషులకన్న సభికమగు పృథానమును గలిగి యుండినటులను, మహత్తులనుఁ జూపినటులను మన పురాణముల వలననే తెలియుచున్నది. కొండలు రాక్షసాంగుల పాతికీశ్రమ పృథానముననే మన మౌలకుఁ గూడ నాభివృద్ధుల జయింప నశక్తిమైనటుల మనగ్రంథములే తెలుపుచున్నవి. పాతికీశ్రమ భర్తమునను, నీతకననూయైన దేశించినటుల రామావళియు వలనను, సత్యభామకు ద్రౌపది యుపదేశించినటుల భారతము వలనను స్పష్టముగాఁ దెలియుచున్నది. పతివ్రతలవలననే మనయాధ్యాత్మిక ద్రవ్యము పుణ్యభూమిగా నెన్నఁబడినటుల చరిత్రలవలనఁ జెల్లనుచున్నది. ఇదియున్నయు నిటులుండఁ గానిపట్టి సామ్యశ్రమ వివాహధికులగువారిటుల కొండలును మనగ్రంథములన్నియుఁ బురుషులచేఁగల్గింపఁ బడినవలయును, బురుషులతన సౌఖ్యమేపరమాధిక నెంచి శ్రీమతిగూడ తనసౌఖ్యము కొఱవేటుపడవలయునని కానించుచి, గాని శ్రీమతియొక్కప్రధర్మము మాతృశ్రమమనియు, బత్నిశ్రమముకాదునను, మామించుచున్నాను. మారుమధ్య కాలమునందలి మామృతవన వివాహవిహితము పరిచారికలత సంచరించుచుండిన జనసామాన్యమునఁ జూచిన బాలికలను, సామ్యశ్రమములయందల కన్యకలను నవలంకించుచుండుటచేతను, మనప్రభుత్వసాంఘిక కావ్యసంకల్పపు గ్రంథములను పరిశీలించుట కొరకే తనసౌఖ్యమును, పౌరపదవిని నామభిప్రాయము. మనమతముకాశ్రయనందమును కొనుగోనినకు చచ్చుటలగు నిమానక సౌఖ్యముల కాపించు నదికాదనియు, మఱయును వ రాధి ప కా య జ త తో పాటుపడిన మారుకాని స్వాధీనముకాదనియు, జ్ఞప్తియందుండుకొనవలయును. పరశ్రీమతియందు నాతి మాతృభావము— “నమాతః పరదైవత” మని నారి ఆభిప్రాయమగుటచేత బూర్వకాలమునఁ బురుషులకన్న శ్రీమతి యధికముగ గౌరవింపఁ బడినటుల నెప్పుటి సాంఘికావస్థవలనఁ దెలియుచున్నది. కన్యా పృథాన ముపయుక్తవయఃకే చేయుటవలనదనియు, ననుపయుక్తవయఃకుఁ గన్యావాసముచేసినచోఁ గన్యాదాత సరకమునఁబడుననియు, కాస్త్రాని మోదితవయఃకు నొంకనిచోఁ గన్య యావస్థి వయః పితృగృహముననే యుండిన మంచిదిగాని అనుపయుక్తవయఃకుఁ గన్యాధానము చేయకూడదని మనస్మృతియందు కానింపఁబడియున్నది. గృహనిర్వాహకమునఁ బరిచారికగా నుండినను, భర్తకావలనఁ జెప్పినపుడు సౌఖ్యమాత్యునివలెను, భోజనమువెట్టికపుడు పూజ్యురాలని మాతవలెను నుండవలయునని కానింపఁబడియున్నది. శ్రీమతికొంపఁజేయువారి కులము నకించుననియు; శ్రీమతికంపపులైనయింట సంతన నిలువదనియుఁ జెప్పియున్నాడు.

శ్లో॥ యస్యభార్య కుచిర్మతా భర్తారము గామినీ ।
నిత్యం మధురవశ్రీ చ సారమాన రమారమా ॥

అనుటచే మహాత్మ్య, అత్యుకాదనియు, కుచిర్మత రామ, నమధురామ, పతివ్రత, మధురవాణి, యగుభార్యయే మహాత్మ్యయనియు నిశ్చయించిరి. భార్యయొప్పును భావనల పురుషు ననుసరించి యుండవలెననియు నిర్ణయించిరి ఋషులు తమమంబుల భగవద్విధానమును సంకల్పించుకొని తనభావములను వెల్లడించుచుండునాడు. అందువలన

వారియభిప్రాయమును భగవద్భిప్రాయములనియే భావించవలయును. శ్రీమతి బహుమతిగల వాణ్యమునఁ దలిదండ్రులచేత బోధింపఁబడుచు పుత్రికాశ్రమమున, యావనమున భర్తచే లాభింపఁబడుచు బత్నిశ్రమమున, వృద్ధాశ్రమమునఁ పుత్రులచేత బూజింపఁబడుచు మాతృశ్రమమున, భర్తముఖముగా నకలంబించి యుండగలవని మన స్మృతులవలనఁ దెలియుచున్నది. వెయ్యింటిలో నాద్యంతములగు పుత్రికాభర్తమున, మాతృభర్తమున, స్వల్పకాలాంతే నుడులు గాన పత్నిభర్తమే పృథానముగ నెంచఁబడినది. అదియే శ్రీమతి కైహికముమీద సాధనమునకు, బాల్యమున నాభర్తమున తలిదండ్రులయొద్ద నభ్యసించుటయు, యావనమున బతియొద్ద నాచరించుటయు, వృద్ధాశ్రమమున దశపుత్రికలకు నేర్పుటయు, శ్రీధర్మము. శ్రీమతి పాతికీశ్రమమే పరమధర్మమని స్మృతులన్నియు నేకగ్రీవముగ భూషించుచున్నవి. పాతికీశ్రమముననే శ్రీమతి కాపాడుకొనసామర్థ్యమును గలిగి పురుషులకన్న సభికమగు పృథానమును గలిగి యుండినటులను, మహత్తులనుఁ జూపినటులను మన పురాణముల వలననే తెలియుచున్నది. కొండలు రాక్షసాంగుల పాతికీశ్రమ పృథానముననే మన మౌలకుఁ గూడ నాభివృద్ధుల జయింప నశక్తిమైనటుల మనగ్రంథములే తెలుపుచున్నవి. పాతికీశ్రమ భర్తమునను, నీతకననూయైన దేశించినటుల రామావళియు వలనను, సత్యభామకు ద్రౌపది యుపదేశించినటుల భారతము వలనను స్పష్టముగాఁ దెలియుచున్నది. పతివ్రతలవలననే మనయాధ్యాత్మిక ద్రవ్యము పుణ్యభూమిగా నెన్నఁబడినటుల చరిత్రలవలనఁ జెల్లనుచున్నది. ఇదియున్నయు నిటులుండఁ గానిపట్టి సామ్యశ్రమ వివాహధికులగువారిటుల కొండలును మనగ్రంథములన్నియుఁ పురుషులచేఁగల్గింపఁ బడినవలయును, బురుషులతన సౌఖ్యమేపరమాధిక నెంచి శ్రీమతిగూడ తనసౌఖ్యము కొఱవేటుపడవలయునని కానించుచి, గాని శ్రీమతియొక్కప్రధర్మము మాతృశ్రమమనియు, బత్నిశ్రమముకాదునను, మామించుచున్నాను. మారుమధ్య కాలమునందలి మామృతవన వివాహవిహితము పరిచారికలత సంచరించుచుండిన జనసామాన్యమునఁ జూచిన బాలికలను, సామ్యశ్రమములయందల కన్యకలను నవలంకించుచుండుటచేతను, మనప్రభుత్వసాంఘిక కావ్యసంకల్పపు గ్రంథములను పరిశీలించుట కొరకే తనసౌఖ్యమును, పౌరపదవిని నామభిప్రాయము. మనమతముకాశ్రయనందమును కొనుగోనినకు చచ్చుటలగు నిమానక సౌఖ్యముల కాపించు నదికాదనియు, మఱయును వ రాధి ప కా య జ త తో పాటుపడిన మారుకాని స్వాధీనముకాదనియు, జ్ఞప్తియందుండుకొనవలయును. పరశ్రీమతియందు నాతి మాతృభావము— “నమాతః పరదైవత” మని నారి ఆభిప్రాయమగుటచేత బూర్వకాలమునఁ పురుషులకన్న శ్రీమతి యధికముగ గౌరవింపఁ బడినటుల నెప్పుటి సాంఘికావస్థవలనఁ దెలియుచున్నది. కన్యా పృథాన ముపయుక్తవయఃకే చేయుటవలనదనియు, ననుపయుక్తవయఃకుఁ గన్యావాసముచేసినచోఁ గన్యాదాత సరకమునఁబడుననియు, కాస్త్రాని మోదితవయఃకు నొంకనిచోఁ గన్య యావస్థి వయః పితృగృహముననే యుండిన మంచిదిగాని అనుపయుక్తవయఃకుఁ గన్యాధానము చేయకూడదని మనస్మృతియందు కానింపఁబడియున్నది. గృహనిర్వాహకమునఁ పరిచారికగా నుండినను, భర్తకావలనఁ జెప్పినపుడు సౌఖ్యమాత్యునివలెను, భోజనమువెట్టికపుడు పూజ్యురాలని మాతవలెను నుండవలయునని కానింపఁబడియున్నది. శ్రీమతికొంపఁజేయువారి కులము నకించుననియు; శ్రీమతికంపపులైనయింట సంతన నిలువదనియుఁ జెప్పియున్నాడు.

శ్రీ విద్యాభివృద్ధి.

శ్రీమతి పతిసంపాదించిన భగవంతు ధర్మవశమటయు, వికలము మొలంబుటయు విధియై యున్నది. కాన నింటి నుండి పృథానమువలె భగవంతు వెకేవోరుండుటకే వలయు విద్యలన్నియు శ్రీమతి నేర్చుకొనుట యాత్మ “శరీరమాద్యం ఖలు ధర్మసాధకం” అనుటచే వ్యాధులు రాకుండ నాగ్రీత వెట్టుకొనుటకును, దైవికముగ వచ్చిన వ్యాధులను నివారణ చేయకొనుటకును వలయు వైద్యశాస్త్రజ్ఞాన మార్జింప వలయును. పాటకబోషించుకొనటకై శాస్త్రజ్ఞానములే వైద్యులనే యు దేశమున వ్యాపించియున్నారు. అట్టి వైద్యులే యుదురాతలు. మారు లంకణములను గట్టియు, రస, విష, గంధ కాది విశ్రేణులగు నావధులను నివృత్తు, శరీరారోగ్యమును జెడగొట్టెదడు. మూలికావైద్యము మిశులశ్రేణుమైనది. దానిని నేర్చుకొనవలయును. కరువైద్యము శస్త్రచికిత్స. మంత్రసాని తమున కొనుగోరుండుట మొదలగు వానియందు మనకన్న నాంగ్లేజువైద్యులు ప్రావీణ్యులు గాన వారి మార్గములను నేర్చుకొనవలయును. దీనివలన నసాధముగు భగవంతుడు తగును.

మనలో వ్యాధినివారణకై కలుషభములకు మూర్ఖాచారము నవలంబించుచున్నవి. బోలెటిప్పులు గ్రహకాంతి చేయవలయునని దాదాములు, ధర్మములు జయము మోడులకు నానికొంద నెంతయో భగవంతు వ్యయముచేయుంచెదడు. దయ్యములు పిశాచములు, బ్రహ్మరాక్షసులు. నని మాంత్రికులు భగవంతులకు వ్రాచెదరు. ముకుళులు, మొగ్గులములు బలులు మొదలగువాని కొంద నపరిమిత మగు భగవంతు వెచ్చుచుచున్నది. ఇట్టి మూర్ఖాచారములయందలి నమ్మకమును బోగొట్టుగలుగు విద్య నార్జించినచో సపరిమితమగు భగవంతుడు తగును. పాకశాస్త్రము; కుటుంబ మొదలగుకర్మవిద్యలయందలి నేర్పు వలనను భగవంతుడు తగును. ఇంకనెన్నియో గలవు. వానినన్నిటిని చచ్చించినచో గాలసారణమును గ్రంథం ప్రయును నగునగాన నానిమయమును విరమించెదడు.

శ్రీ స్వాతంత్ర్యము.

స్వాతంత్ర్యమునకు మార్గమేమి. వాగుగ నానాదించినచో నెన్నరినది స్వాతంత్ర్యములేదు. వికలముగ స్వాతంత్ర్యము కలవాఁడొక్క భగవంతుఁడేగాని శరీరకము గానరాదు. పీఠికాది బ్రహ్మకర్మలక్షణముల జీవులలో నేనెని మేరమీరిన స్వాతంత్ర్యములేదు. మనమృతము నింకనుగ స్వాతంత్ర్యముగల సార్వభౌమావస్థగల స్వాతంత్ర్యమునకుఁ గూడ మేరగలదు. అటులనే శ్రీస్వాతంత్ర్యమునకునియమ మేర్పరుపబడినది. రాజ్యసాలనమునందు సార్వభౌమని మంత్రీకట్టి స్వాతంత్ర్యముకలదు. గృహరాజ్యాధికారియగు పురుషుని యధాంగియగు శ్రీకట్టి యధికారి మంగీకరింపబడినది. స్వతంత్రాధికారి లిశవులనుచో రాజ్యమెట్లులవిచ్చివుచునో యటులనే సంసారమును చెడిపోవునని నిశ్చయించి మన ఋషులు శ్రీమతి కధికారి మిచ్చియుండలేదుగాని, వారి భర్తలతో గూడి నర్వాధికారిమును గలిగి యుండినటుల మన గ్రంథముల వలననే తెలియుచున్నది. మన రాజ్యమునకు మధ్యకాలమునఁ బ్రాప్తించిన రాజపీఠాది దురువస్థలవలన శ్రీమతి విద్యాపీఠమును, మూఢురాంధుని నగుటచే, శ్రీమతిగల స్వాతంత్ర్యము నన్నె కెక్కనేరక పోయినది. నెన్నుదిగ సాంసారిక సౌఖ్య మనుభవింపఁగోరు నతి లిలక మెప్పుడును నతికే పృతి కూలమగు స్వాతంత్ర్యమును కోరదనియే నా తాత్పర్యము. కాబట్టి మనము విద్యాభ్యాసముల నార్జించి పరుల కనకూల

వగులమై మనయాశ్రయ సారములవలెఁ బతివ్రతల మనినందుటకు వలయు స్వాతంత్ర్యమునకే యభిలషింపవలయునగాని పరులకు ప్రతికూలమై విచ్చుటదిగా సంపదించుటకు దగు స్వాతంత్ర్యమును గోరకూడదు.

రాజీవాసము (భూవాదధతి)

మన శ్రీమతి కెప్పుడును రాజీవాస ముడియున్నటుల గ్రంథములవలనఁ గానరాదు. కరులతోఁగలనీ మన శ్రీమతి రాజ్యము మొనరించిరి. శ్రీతీర్థయాత్రల కేసుమండిరి. జేవరల నారాధించుచుండిరి. అతిథుల నాదరించుచుండిరి. రాజకథల వలంకరించుచుండిరి. పతి విదేశమున నున్న పురుషు మాత్రము పరుల యొద్దకేగ గూడదనియు, నుత్సవములకే బోగూడదనియు, మొదలగు కొన్ని నియమము లేర్పరచిరి. గాని పతి గృహమందున్నపుడు శ్రీమతి యతని యనుమతిఁబడినీ పర్యత్రాసంచరించి రావచ్చుననియే నిర్ణయించిరి. అంతః పురుషునది బహుభాగ్యులను గలిగిన రాజుల యింటి నుద్వాదకమునది నటులఁ గానవచ్చుచున్నది.

మన ఋషులు మన కట్టి విద్యా స్వాతంత్ర్యముల నిచ్చుచువారి యభిప్రాయము నిటుల దెలియజేసి యున్నాడు. పురుషుడు గృహస్థాశ్రమమును స్వీకరించుట సౌఖ్యాభివృద్ధి మునకు ఆ సౌఖ్యమునకు గృహిణియే మూలము అందువలన భార్య, విద్య, విశేషము, విషయము, ఇంగిళిజ్ఞానము, గలదిగా నుండవలయును. అకమాలకతియు, మితభాషిణియు, సాధుశిలయు, జీతేంద్రిణయు, పతివ్రతయు నగు చతుర్విధి గృహమునకు అత్యున్నతము. అదియే యగ్రాంగి శ్రీయసార్థక నామమున కర్తవ్యము. దానియందునునే ధర్మాధ్యక్షము లను తీర్థయాత్రలకు బ్రాప్తించును. అట్టిభార్య లభించినచో గృహస్థాశ్రమముకన్న సౌఖ్యమైనది నేరొంటిలేదు. కన్యమునకునాద సట్టిసౌఖ్యము లభించుట దుర్లభము. కాన సతివ్రతు లేకనుత్తము, పరస్పరానురాగము గలిగి నుభయవలయును. ఇందుకు కృతికేమేమో గృహస్థాశ్రమముకన్న సరకవాద జేరొకటి యుండదు. భార్య చెమడదగలదై, పతియనఁ దృణప్రాయముగఁ జారుచు; నేర్చుచు సారమునఁ దిరుగుచున్న నేమావశుఁడై యూరబుచ్చుచో, నుజ్జేత చేయబడిన వ్యాధి కలనే కుడకు చలువధములగు కన్యముల కాకరగును.

ఈ వాక్యములవలన మనయందెట్టి గౌరవముచూడఁదలచో, మనకెట్టి విద్యాస్వాతంత్ర్యాధిభారము లీడుంబడెనో, తెలుపకయే తెలియుచున్నది. కాని మనఋషులు మనకన్యకలొందిన స్వతంత్రాధికారియన్నియు మనలకు బోత్రిగా విడిచివెట్టి లేరు. తిరుగా మనము సంపాదించుటకు నాధ్యములే యున్నవి వివాహమందలి స్వాతంత్ర్యము మాత్రము క్రమక్రమముగా మాన్వరజేసి మనలకు బోత్రిగా విడిచివెట్టి మార్గమైనది. అది మన యభ్యుదయకే కథ్యంతరము నాచున్నది.

విశాఖపట్టణపు ముండలసభ

సార్వభౌమ సమావేశమగుట.

(ఈ పత్రికకే విశేషముయొద్దనుండి).

సార్వభౌమ సమావేశము 22:—మనలో కొందర విశాఖ పట్టణపు మండలసభ కేటెల్లి శేంకటరమణమ్మగారి సభా సమావేశమునకుగాను పత్రికమున మందిరము మన పాడు రాజాచారి బంగారా యావనమున నిర్మింపబడినది ఆపరిణా సి. వి. ఎస్. వరసింహ రాజుగారు సభాధికత్వము వహించిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడును, తత్సభ్యులును రాజుగారికి నైవేద్యపద్య స్వాగతములని యిచ్చిరి. వారిని బహుగౌరవించిరి. అధ్యక్షులు గంటకాలము నిశ్చయించిన పిమ్మట వారిని సభాసామమున బోడ్డొనినవిచ్చిరి.

ప్రార్థనతోడను వాతానుగీతములతోడను సభ ప్రారంభమైనది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులకు ఆతి అప్పగకుండుగాను ప్రతినెఱుగు మృత్యుపూర్వకమై స్వాగత మొసఁపానికవిషయముల గొన్నిటి వివరించిరి. వరసింహ రాజుగారి అధ్యక్షతన వి.వి.జగన్నాథశాస్త్రి గారు ప్రతిపాదించగ వి.శే కటపతిరాజు (విశాఖపట్టణము) నుంధా న్యాయరాముని (విజయనగరము) ఎ న్యాయరాముని (విశాఖపట్టణము) గారు బలవరచిరి. మాయూలు నర్వానలతో రాజుగారు ఆగ సానము నలంకరించి తమ మువ్వనమును చదివిరి. వీరి యుద్ధి న్యాయము సభ్యుల నాకర్షించెను.

అధ్యక్షుని యువన్యాసా సంతరము విషయవివరమున విర్వాటుచేయబడినది. ఇంకటితోడను ప్రసంగ ముగిసినది.

అన్ని తాలూకాలకుండి 120 మంది, పుత్రికాధిపతులు సభ వచ్చియుండిరి. సాయంకాలమున 5 గం. 30 ని. సభ ప్రారంభమై సమావేశమై.—తొలివస.

ప్రముఖులు.

లండన్ లో ద్వితీయ సమావేశమునకు కృత్యము పూర్తియై యున్నది.

అట్టియు బాధ మోర్చి అనునది నాకాద్యమున నుద్దేశముగా పనిచేసి ఉపకార చేయును నందునానె. అతని కిప్పుడు 81 సంవత్సరములు వయసుగలదు. ఒకయంధ్రనాక కతని పేరు వెట్టిరి. నాకాద్యోగ్యులలో నెట్టికారమును బడవిన చా దీక్షదోషి. ఆ నాక పేరు మోర్చినాక.

శ్రీ బాద్మిచక్రిగారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శియగు లాల్లు ప్రాంత్యముగాను మొదట నైపుణుగా పనిచేసెను 21-వ ఏట తనకు ఫిరంగిదళమునకు 1978-1879 సంవత్సరమున బాల్ము యుద్ధమున పాల్గొని అప్పుడతనిని తెప్పింపించి కృష్ణ ఆస్తి అని పిలుచుచుండిరి.

పార్లమెంటు సభ్యులు వెట్టిపుడు వెన్ను గారు చిన్నతనమున నొక చిల్లరకు కాణమున నొక పరాసు చేతను భిక్షమును పొంది. అది పరాసు అశ్వము వాటయ్య యుద్ధమునకు పూర్వము భరణు కల్పించుకొనుచు చేరినది. వెట్టి గారిపుడు ఫ్యాక్టరీదేశమున నేలతోనన్నాడు. ఇప్పటికిని ఆయన ఆ కృత్యే భరించెదడు.

కొంత ప్రభువు భాదామాలో ఇంజనీరు ఉద్యోగిగా నున్నపు డొకమందుని పేర్చి కడి కంటికి కాళ్ళతొడుగా మోకరించి. కాక కాతడు కలుసులను చూచుచు కండ్ల జోడు వెట్టికొనుచుండును.

చాన్సులరు మెకెన్నా గారిభార్య కనభర్త ఎటులబోధించిన నటు లావరించును. చటకారిని పుట్టించుట సుఖమున తణిఫీచేయుట స్వకార్యములకెల్లలను పరిశీలించుట. శిశు పాదములను గమనించుట. ముప్పగు కార్యములం గామెకు మంచి పొర్రినెట్టునకలదు.

రికరెండు ఎన్. బాంకు గొల్లుగారికి రిరిక సంవత్సరము వచ్చినది. ఇతడు బాగిననది. 100 గ్రాంపుములు ముద్దించుచు నది. ఇతడు పోలీసులకు "క్రైస్తవ మోధులారామంద రుకుజే" నను నీతిను చాలాపేరు తెచ్చినది.

పార్లమెంటు సభ్యులగు గెర్లీమోతును ఫిలిప్సుగారు రి ఆ|| 7 లం|| ఉన్నదిను గలిగి యున్నాడు. ఇతర సోదరులకు నెంబుడేవిన్ని ప్రభుత్వకర్తల ఇతరు ఫిలిప్సుగారు 6 - 4 క్వి ఎత్తున ఆర్మీమెన్టీయగారు 6-4 ఎత్తును కెప్టను డగ్లసుహా గారు 6-4 క్వి ఎత్తునకలిగి యున్నాడు. వీరందఱును పార్లమెంటు సభ్యులు.

సాంఘిక గీతక

వెండికూతురు పాట

5

ఎంతానిం గారకతి || కాంతాదొరకకతి ||

ఇంతాచ క్కాచియక్క || నెలులగనపెట్టివారే || ఎం||

1. చదియను తెండెకులున్న బటకట్టించవలె | చీర కట్టెనుట్టి తీర ఎగగదయ్యె || ఎం||
2. యూముపొద్దెక్కిన నడికను లేపించవలె | ముండు కడిగించి గోకవిద్వ తినిపించవలె || ఎం||
3. తిలకు లు వెన్నదన పిలువ నోరెంచుగని | ఉలుకు పులుగొడ నుండ దేమండనొక || ఎం||
4. నలక మాడితుండు సంక గొండుల దూక | కుంయు కుభాగిను సంకసాంపుగా చేర్చెనె || ఎం||
5. ఒక ఎన్న సంకలొ యుదిన వెప్పగలేదు | ఇంత డిద్దెనులేర్చె ఇంకాగాలేమి మరీ || ఎం||
6. సంకెత చిల్లె చూడ సుగతులై న రావు | గాత్ర ముప్పుగొండు భరకంత విడుగుగాడు || ఎం||
7. వెద్ద ప్పొయ్యలేక వెంకెమాటలు చెప్ప | పనిముడు పాటయలేక బండాకనము చేయ || ఎం||
8. చిన్నతనమున కనెకత్తు లేపెనుటలన | కన్నె ఎంజులకు కొగి నాని చుదాముగల్గె || ఎం||
9. ఇట్టి బండా మెడగట్టుకొనిన భర్త | క్కెట్టు సాభ్యులుగల్గు కట్టిమాటయే నుయి || ఎం||
10. మగ్గు కెక్కడవైన మగడు పోకకయ్యె | నిట్టకలగని దానికెట్టు చునుగదజ్జెయ్య || ఎం||
11. పట్టికమంబయ్యును కలి దండ్రాగయ్యె | తప్పక విడ్డలకు గుండెగ నేర్పరలె || ఎం||

బాంబాయి గాంధర్వ మహావిశ్వవిద్యాలయము.

ఈ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఏడవ సాంఘిక సమావేశము 15-వ తేదీన సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగబడినది. సర్ బాలచంద్ర కృష్ణగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సభ కార్యములది శ్రీపురుషులు విచ్చేసిరి. యథావిధిగా సభ దైవప్రార్థనముతో ప్రారంభింపబడినది. సంగీత చర్య మండలి సంస్థాపనము సంగని తనమాంకురుగాను సభ్యులకు తెలియజేసి దాని ఉద్దేశములనుగూడ సంగ్రహముగా తెప్పిరి. దక్షిణ గుజరాతి శ్రీలవ ప్రార్థనాము లేసంబల విచారించుచు పార్టీశ్రీల యుద్ధామును గొనియాడుచును అంతరికావాయి గోక్షేగారు తమ ఉపన్యాసమున తెప్పిరి. భాంతియసంగీతము నీతిపరమోధకముగా నున్నదనిగూడ యామె తెలియజేసెను.

వీడెను వాయించుటయందు ఎక్కుడు పాండిత్యము గలిగియున్నందులకు పి. ఎ. సుందరము అత్యుత్సాహముతో విద్యాలయసభ్యు లొక బంగారు పతకమును బహుమానము గానిచ్చిరి. సుందరము అత్యుత్సాహము ఫిడెలు వాయించుటయందు దక్కన దేశమునెట్టితా నుత్తములని భూతి పోషించినవానిని.

విద్యాలయమునకు గౌరవ కార్యదర్శిగా నుండిన గోదా గారు విద్యాలయమును ఉదారవృద్ధి ములు తగిన సహాయము చేసెదరుగాక అనికోరి. వీరిపదవిని చాలింపుచున్నాడు. పండిత విష్ణుగంబరుగారు ఉపన్యాసము లండకిని నిభివర్తించెనుగా భ్యతులను పూలమాలచే సంకంకిరి. సభి కలందరును లేచి కలసిపోతుచుభయ నుగించిరి.

కార్యకాపరమేకవర్గ పాఠశాలలో కలకలు:—వెజవాడ నుండి వైపారకాల గౌరవ కార్యదర్శి ఎ. జె. జి. రామశేషయ్యగారు క్రమము క్రమానోపాధ్యాయులుగా పనిచూచుచు కె. రామారావు ఎం. ఏ ఎల్. జి. గారును మా కిట్టు లెంతివార నిచ్చుచున్నాడు.

శ్రీ కార్యకాపరమేకవర్గ విప్లవపెట్టివేరకటకముపొందు ఉన్నది పాఠశాలలో కలకలు ప్రారంభమై యిరిగెటకు క్రమానోపాధ్యాయులుగా నున్న ఎ. రామశేషయ్య అత్యుత్సాహముతో ఎ. ఎల్. జి. గారిని యుద్దోగమునండి తొలగించిరి. క్రమము క్రమానోపాధ్యాయులుగా పని చేయుచున్న కె. రామారావుగారికి వారంకను పదవి(చార్జి)కొప్పకెప్పలేదు ఇదిమొదల కలిగింపబడినట్లు సంవత్సర దీక్షలు 20 వ తేదీన జలుకుటకు పిలువెను. ముందటి క్రమానోపాధ్యాయులు ఎ పిల్లు 20 వ తారీఖుండి జూను 21 వ తారీఖునకట్ట ఎండకాలపు సావీతులనుగనియు, సావై సెంక సంవత్సర పరీక్షలు నలుగురునుగనియు నోటిను ఉపాధ్యాయులకు అందలికి పంపిట్టు తెలియచున్నది. ఆ ప్రధానోపాధ్యాయుడు సావదనినండి తొలగించబడినాడు గనుక ఆ నోటిను ప్రకారము జలిగించుటకు పిలువెను. పరీక్షలు 24 వ తేదీనుండి ప్రారంభించబడునని విద్యార్థులకు, వారి విచారణ కర్తలకును ఇందు మూలముగా తెలియజేయబడినది. పరీక్షా నియమములకు కావించు పాఠశాల అధికులందు దొరకును. ఒక కలకు ద్వారమున కంటించబడును

మందుగ నులయుద్ధము

శక్తిగ్రహ చెడగొట్టుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 22:—ఫిరోజు నూషెజు, హల్లక, గివెషిలయొద్ద గత 24 గంటలలోను మందుగనులయుద్ధము జరిగినది. నెయంటు ఈశాయయొద్దనుండు తమకందకముల జర్నలియును విడచి వైకిగిచ్చిరి. మేము రాత్రియందు వారి చెడగొట్టితిమి. కేడ ఆరాగను దక్షిణభాగమున కందకఫిరం గులయుద్ధము జరిగినది. ఈవెక్కును పరిపరమునకు, లాబెస్సి కాలను నూషెజులకు వడుమనుండు వెక్కు సావములయందును ఆర్టిలరీయుద్ధము జరిగినది. అంగ్లేయులు ప్రయోచించిరి

మూన్యమునది పరిపరముల పోరాటము.

మేము ఏప్రిల్ 22:—అగ్లోనలో 285 గుట్టయొద్ద జర్నలియు లొకమందుగని పోర్చిచ్చిరి. దాని ప్రదేశముయొక్క ఉత్తరభాగమును మేమాకర్మించుకొంటిమి. మూన్యనునది పశ్చిమభాగమున మూన్యయొద్ద నుండు మా నూతనసావములవై తివ్విక ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. మూన్య నాకర్నయ్యునకు గద శక్తిగ్రహిరంబులు విజృంభించెను. వోదకనందు ఫిరంగులు కాల్చబడినదాని పదాతిసాధ్యము జరగలేదని పరానుబాధ ప్రకటించిరి.

Burma.

Burma University.

RANGOON, April 19. The Burma Government have just published the correspondence in regard to the question of the establishment of a University for Burma and the elaborate Draft Bill for the University with an explanatory note on the proposed University by Mr. J. G. Covernton, Director of Public Instruction. The Draft Bill is a voluminous document and teems with technicalities. The Director of Public Instruction in writing to the Secretary of the Burma Government on the 17th January 1916 submitted a copy of the Draft Bill for the Universities recast on the lines of the Hindu University Bill, that is to say, while the complicated constitutional machinery of the Hindu University has not been adopted the principles of the arrangement governing its bill have been followed. The Draft Bill was submitted to the Principals of the Government College, and of the Baptist College for criticism and certain objections were taken which were thought unnecessary on the suggestion, however, of the Principal, Rangoon Government College. To confer powers assigned to the Viceroy on the Chancellor (namely the Lieutenant-Governor, Burma) was in Mr. Covernton's opinion convenient, and he thought that it might be left to the Government to decide.

The Lieut.-Governor's Views. Sir Harcourt Butler in expressing his views on the representation made by the Educational Syndicate pointed out in the course of the note from the Secretary to the Burma Government to the Educational Syndicate that certain important matters in Mr. Covernton's memorandum of March 1916 relating to the site of the building and the finance of the University could not be settled definitely until normal conditions were restored after the war. If it was considered essential that the University should be started on the scale originally contemplated it would be necessary to postpone the constitution until the requisite funds were available. But it was financially possible to commence the University at an early date on the modified scale, utilising the colleges which had already attained a University standing, and with the addition of a central executive staff and proceed to create a small University on the lines suitable to the immediate requirements of the province. The present Bill had been drafted so as to enable commencement on that modified scale to be made, while permitting expansion to the scale originally contemplated as soon as necessary funds might be forthcoming, without further legislation. The Lieutenant-Governor considered that the University on the modified scale suggested was not at all worthy of the province of Burma. It is, however, only an alternative to the postponement of the scheme for such period which could not at present be estimated and on this ground His Honour was prepared to accept if the educational Syndicate approved it as a temporary measure. He was to suggest that the members of the educational Syndicate would consider the question and favour the Local Government with their opinions which will be most likely to conduce to the ultimate success of the University and educational welfare of the province. But although it may finally be decided to commence the University on reduced scale it was necessary that the provisions of the Bill should be examined with reference to its suitability to the conditions of the University on its expansion to a scale commensurate with the requirements of the province. It should be recognised that there was a unique opportunity in Burma of starting on new lines, free from many of the traditions which have hampered University development in other Indian provinces. His honour was disposed to think on general grounds and with reference to the needs of the province that the Rangoon University may be more practically useful than any yet attempted in India, with the control and direction of a full University course in arts, science, pure and applied technology, medicine, engineering, agriculture, law, forestry, veterinary science, and training in commerce, arts, architecture, etc., with practical studies in the Pasteur institutes and hospitals and also at the Museum which the Local Government was committed to build as soon as funds were available. It was possible in Burma to a greater extent than in any of the older and advanced provinces in India to concentrate the intellectual energies of the provinces in one immediate neighbourhood and to develop a really many sided university, where minds and ideas would clasp and a real university atmosphere would result. In conclusion the Secretary to the Government says:—I am to request that the Lieutenant-Governor may be favoured with the opinions and suggestions of the educational Syndicate not only on points specially mentioned in this letter and in that of the Director of Public Instruction dated the 7th January but also on any other points concerning the special requirements of the province and the suitability and adequacy of the Draft Bill schedules. To attain these requirements I am to suggest, if the educational Syndicate see no objection, these papers might be published in order that the public may be kept informed of what was going on and might have an opportunity to express its views.

కస్తూరి

వినుజ్వరములకు, కలరాకు, నంధికి, బాలెంతోకాదు మల నాలెములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రేమనుగుటచేతను, నవరస సుమయము లండవారకులు దుస్సము. మా దివోయందలి కస్తూరియందలిర వదారము లేవియును కేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాతాపునండి కొనిన వారలకివయయు తెలిసియున్నది. కొననివా గొకసారి పరీక్షించినవిజు. తెలియకలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపాద కులం 1-కి రూ 80-0-0

తామర తైలము

డబ్బీ నెల 1-కి 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0
చెన్నకొండం దివా 6, తంబు శెట్టిపిడి, చదగాను.

THE GREAT WAR.

Enemy Driven from Trenches on the Meuse.

FIGHT ON THE TIGRIS: 200 TO 300 TURKS KILLED.

Russian Troops Arrive at Marseilles.

COMBINED MASSACRE OF GREEKS BY TURKS AND BULGARIANS.

CABINET SETTLEMENT CONFIRMED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE CABINET CRISIS.

Settlement Confirmed.

LONDON, April 21.

It is officially announced, that the Cabinet has reached a settlement.

Political Circles Relieved.

LONDON, April 21.

Political circles are most relieved at the Cabinet settlement, the terms of which are food for wide speculation. General satisfaction is felt by all parties that Government have at last admitted the desirability of giving Parliament the actual facts, in order to facilitate a final decision.

The Speaker, who is taking a cure at Bath, is expected to break off his holiday and preside at Tuesday's sitting.

It is understood that the House will meet under the usual conditions. Then, after question time, the Speaker will order the exclusion of the press. A communication dealing with the proceedings will afterwards be published. Mr. Bowerman, Secretary to the Trades Union Parliamentary Committee, says he is profoundly thankful for the settlement.

No party Need Surrender.

LONDON, April 21.

The Cabinet sat for two hours to-day till 2 o'clock before it reached a settlement, with which Mr. Lloyd George is declared to be satisfied. It is, therefore, assumed that absolute surrender is not required from either side. The Ministers have now the week end to spend before Parliament re-assembles.

London Press Opinions.

LONDON, April 21st.—Mr. Asquith's phrase "formidable disaster" is the text of leading articles in all the papers, which are generally emphatic that such must be averted. The "Daily Telegraph" says:—Months of blind mischief-making and deliberate wrecking are responsible for a situation encouraging to the enemy on the very eve of the Allies' launching their supreme war effort and when a rupture between the United States and Germany is imminent. It is something gained that the whole matter has been brought out into the open.

The "Daily Express" thinks that no other Ministry is conceivable.

The "Daily Graphic" insists that the divergent elements of the Cabinet must meet on common ground that Great Britain is the workshop of the Allies.

The "Daily Chronicle" says that the disruption of the Government is the sole aim of anti-patriotic newspapers regardless of the mischief done to our relations with the Allies.

The "Daily News" says:—We have drifted near Niagara, but a warning is not too late.

The "Times" says:—We would cheerfully see the Cabinet shorn of half of its members, no matter which, if the remainder would direct the war unhampered and with determination.

The "Daily Mail" says:—If the Cabinet remains much longer squabbling and wobbling, this will be the disaster of the most formidable kind. The country smiles at the good opinion of themselves entertained by these ineffective politicians.

The "Morning Post" says: The Military Service Act was the first bite at the cherry. The Government are now forced to take a second bite. Although Mr. Asquith has made every body's flesh creep, the Government's grimaces over the second bite may be discounted.

An Unprecedented Decision.

The decision to hold a secret session is unprecedented in modern times. It accorded with the suggestion of the Labour Members, who before it was announced that the Cabinet had reached a settlement decided to ask for a secret session to discuss recruiting. Apparently Parliament, on Tuesday, will be able for the first time to consider all the facts of the situation. It is suggested that the terms of the settlement involve general compulsion with a suspensory clause providing that it shall not be applied so long as voluntary recruiting is satisfactory.

At present 100 Liberal Members of the House of Commons, including Sir John Simon have resolved to support Mr. Asquith.

The Reason for the Secret Sessions.

The Press Bureau announces that the settlement in the Cabinet, while meeting the demands of military situation, has satisfied all sections of opinion, represented in Government. The sole reason for secret session on Tuesday is to inform Parliament confidentially of the main facts and figures on which decision of Cabinet is based, the publication of which is obviously undesirable.

The Upper House.

LONDON, April 21.

The debate in the Lords on Lord Milner's motion in favour of general compulsion was adjourned. Lord Lansdowne laid great stress on the gravity attending the break up of the Government.

The Economic Conference.

India's Part.

LONDON, April 21.

In the Commons Chamberlain said that the Indian Government had been informed as to the scope of the Economic Conference in Paris and had been assured that if as the result of the conference, any action should be contemplated, no steps would be taken without full consultation with them as with the Dominion Governments.

A Muslim Cemetery.

For the Sanctified Dead of Islam.

LONDON, April 21.

Sir George Birdwood in a letter to the "Times" warmly commends the scheme for a Muslim Cemetery and hopes it will be planned not as a neopolis but as a true Garden of God for the sanctified dead of Islam in England.

The Silver Market.

Messrs. Montague's Report.

LONDON, April 21.

Messrs Montague's report says that the absence of sales from Mexico, paucity of supplies from the United States, ready absorption by Indian bazaars of sales of silver direct from China, and almost complete realisation of China's holdings in London account for the difficulty of feeding the present demand. Bulk of inquiry has been for coinage.

German Blockade.

A British Steamer and a Barque Sunk.

LONDON, April 20.

The British steamer Cairngowah and the barque Kavenhall have been sunk. The crews were saved.

Neutral Steamer Sunk.

LONDON, April 21.

Dutch Steamer "Lodewik-Van-Nassau" has been sunk. Five were drowned.

France.

Russian Arrival at Marseilles.

LONDON, April 21.

Arrival of the Russians at Marseilles has created intense enthusiasm throughout France. It is not yet known in what sector they will be used, but the Germans will certainly hear of their arrival with dismay. There were ovations as troop ships came in and guards of honour were formed, by French Infantry and Cavalry, while the warships' bands played the National Anthem. The French General and Officials welcomed the Russian.

General Joffre's Welcome.

LONDON, April 21.

PARIS.—Picked Russian force arrived at Marseilles to-day. General Joffre in order of day rejoices to welcome faithful and gallant allies who will fight on the side of the French on the western front. He says the soldiers are the bravest among the Russians and are commanded by officers among the most renowned.

Successful French Attacks.

Enemy Repelled for their Positions.

LONDON, April 21.

PARIS.—The Communique says French attacks continued to make progress in Morthomme region. French taken many more prisoners. Germans at dusk after violent bombardment launched a powerful offensive on a front of two kilometers between Thiaumont farm and Vaux Pond. Enemy secured a footing southward of Douaumont fort and northward of Pond, but they were completely driven out by night counter-attacks. We took machineguns and some prisoners. We also progressed westward of Douaumont liberating numbers of wounded Frenchmen.

British communique says there was mining activity during last twenty-four hours near Ercourt Souchez Hulluch and Givenchy. We dispersed during night a party of Germans who left their trenches near St. Eloi. There was trench-mortar fighting to-day south of Aras.

TELEGRAMS.

and mutual artillery bombardments at various points between Souchez and Labassee Canal and in the neighbourhood of Ypres.

PARIS.—Communique says:—We occupied northern lip of the crater caused by the explosion of a German mine at Hill 285 in Argonne. There was violent bombardment of our new positions at Morthomme west of the Meuse and intense action of enemy artillery east of the Meuse to Vaux Fort. There was lively cannonade in Woivre but no infantry action.

Shelling the Enemy.

Enemy driven from Trenches.

LONDON, April 21.

The Paris communique says:—we shelled enemy communication in Malancourt Woods. In Argonne there was great artillery activity in the sectors of Hill 304 and Avocourt west of the Meuse, we attacked in the region of Morthomme and drove the enemy from trenches, occupied by him on April 10th. Bombardment took place in Douaumont-Vaux region, east of the Meuse and there was quiet elsewhere.

Enemy's Infantry Attacks.

Mining Activity in Our Favour.

LONDON, April 21.

The British communique says:—Enemy last night, after heavy bombardment, attacked our lines at Ypres at four points. His infantry penetrated our lines but was everywhere ejected except at St. Eloi, where he captured two craters and on the Ypres-Langemarck road where he retained one trench. Hostile raid near Mamitz failed to reach our trench. There has been mining activity in our favour to-day about quarries south of Givenchy.

Greece.

Massacre of Greeks.

Turks and Bulgarians' Concerted Action.

LONDON, April 21.

Telegram from Salonika says that serious massacres of Greeks occurred on April 11th in Adrianople, Smyrna, and Constantinople. The Turks and the Bulgarians co-operated in the massacre at Adrianople.

Mesopotamia.

Fight on the Tigris.

200 to 300 Turks Dead.

LONDON, April 21.

War Office states that details of the fighting on the right bank of the Tigris on April 16th prior to the Turkish counter-attacks show that the Turks left two hundred to three hundred dead. We captured two field guns and five machine guns. Our losses were comparatively small.

Aeroplanes' report states that Turkish ambulances were busy all day removing casualties after enemy's counter-attacks.

LONDON, April 21.

General Lake reports that a series of heavy counter-attacks were delivered on the right bank of the Tigris during the night of April 17th. Our lines were in places forced back five hundred to eight hundred yards.

Russian Success at Erzerum.

Turkish Troops Annihilated.

LONDON, April 21.

The Petrograd communique says Russians west of Erzerum carried strongly entrenched range of high mountains. Several hundreds of bodies were left on the field. Some Turkish detachments from Gallipoli were annihilated and others were severely punished with rifle and bayonet.

AMERICA.

State Legislature Supports Wilson.

LONDON, April 21.

NEW YORK.—State Legislature, which the Republicans control, has passed a resolution, unqualifiedly supporting Wilson in the German crisis, and offering to convene again order to pledge the full resources of the State to maintain the nation's honour.

America's Determination.

Enemy's Vain Attempts at Evasion.

LONDON, April 19.

WASHINGTON.—Message says:—Bernstorff conferred with Lansing apparently seeking further delays. It seems that he was coldly received and given to understand that America will not change her attitude until the reply to yesterday's note arrives.

Count Bernstorff's Cold Reception.

Count Bernstorff, in a length and most perturbed message, has recommended Berlin to take a speedy step to avoid a rupture.

A Rupture Predicted.

LONDON, April 21.

A New York message to the "Times" says that high financial circles predict a break with Germany soon, but it is not believed that war will follow.

Igel's Arrest.

Correspondence Copies Sent to Washington.

LONDON, April 21.

Photographic copies of the correspondence seized at the time of Igel's arrest have been forwarded to Washington in order that Bernstorff may have the opportunity of identifying the property of the German embassy. It is not expected that he will claim some documents because they would implicate his intimates.

TELEGRAMS.

China.

Chinese Troubles.

President Prepared to Resign.

LONDON, April 21.

Telegram to "Times" from Peking says indirect negotiations between Government and its opponents are understood to be proving futile, owing to the latter's insistence on the resignation of Yuan Shikai. The stopping of remittances from provinces will soon put the Government in financial difficulties, and the payment of troops will be impossible. Thus the President may have no choice but to retire. It is now believed that he is prepared to resign in favour of the Vice-President, provided guarantees are given for life and property of himself and his supporters.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 21.

The following telegram dated the 19th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Russians captured Trebizond by the combined efforts of the fleet and the army, including the daring landing of the supporting army which have pursued the Turks after the last action.

The French report that bad weather at Verdun hampered operations. There was intermittent bombardment and no infantry action.

The British report two successful raids into the enemy positions.

The Italians report methodical progress in Ledro Valley.

Border Disturbances.

Rind Tribesmen Shoot the Political Agent.

SIMLA, April 21.

Mr. T. O. Hughes, Acting Political Agent, Makran, and Commandant of the Makran Levy Corps and Second Lieutenant G. B. Horst, I. A. R. O. who had only recently been attached to the Corps have been shot dead at Nand in Makran, by two Rind tribesmen, brothers of a well-known outlaw. The Levies promptly avenged their deaths by killing the two assassins. No further particulars have been received, but the Political Agent Kanat was due to reach the spot last night.

An American Monthly Proscribed.

SIMLA, April 21.

In exercise of the powers conferred by Section 19 of the Sea Customs Act of 1878 (8 of 1878), as amended by Act 15 of 1914, the Governor-General in Council is pleased to prohibit the bringing by sea or by land into British India of any copy of the American monthly magazine entitled "The Open Court" for the month of February 1916 and all subsequent issues.

SIMLA, April 21.

The following is published in the current issue of the Gazette of India in Commerce and Industry Department:—

Mr. H. C. A. Goodall, Director of Telegraph Engineering, acts in the Grade of Rs. 2000, Mr. W. S. Sharps in the grade of Rs. 1400, and Mr. G. W. R. Talbot in the Grade of Rs. 1500.

Consequent on the retirement of Mr. Durran, Mr. G. R. Clarke, I. C. S. Postmaster General is promoted to 1st Grade; Mr. H. A. Sams, I. C. S., is confirmed in the 2nd Grade, to officiate in 1st Grade; Mr. P. G. Rogers, I. C. S., is confirmed in the 3rd Grade to officiate in 2nd Grade; Mr. H. S. H. Pilkington to officiate in the 3rd Grade and Rai Bahadur A. K. Chauri confirmed as Assistant Director General on the grade of Rs. 800.

Mr. Leach, Inspector of Mines has been granted 6 months leave.

The Foreign Office.

German Prize Court Regulations.

SIMLA, April 21.

The following note by the Foreign Office dated the 1st March, 1916 is republished for general information:—Note by the Foreign Office, London:—In the report of judgments of the German Prize Court which have reached His Majesty's Government, it is observed that in many cases claims put forward by British subjects have been rejected by the Court, on the ground that the claimant had failed to submit a power of attorney as prescribed by Section 27, paragraph 2 of the German Prize Court Regulations. A translation of the section above referred to is accordingly appended for the information of persons who may have an occasion to put forward their claims before that Court. Section 27 of German Prize Court Regulations: In the statement of claim shall be indicated the facts and proofs by which the claim is supported; if possible, documents shall be attached to the statement in the original. The said statement of claim shall be signed by an Advocate, who is provided with a written power of attorney and admitted to practise at a German Court, and who has obtained the qualifications to sit as a Judge. If the claimant is not residing at the place of the official seat of the Prize Court he shall indicate a person there domiciled, upon whom service may be effected on his behalf.

Another Donation.

To the St. John Ambulance Association.

SIMLA, April 21.

R. B. Lala Sultansingh of Delhi has generously presented complete motor ambulance costing eight thousand rupees through the Chief Commissioner, Delhi to the Chairman of the Executive Committee St. John's Ambulance Association, Simla, for use of Indian wounded soldiers.

SIMLA, April 21.

The following is published in the current issue of the Gazette of India:—

Legislative Department:—Messrs. R. P. Russell and C. W. N. Hudson resign the office of Additional Members in the Imperial Legislative Council.

Mr. F. C. Rose has been nominated Additional Member, Imperial Legislative Council.

HOME DEPARTMENT:—The services of Surgeon General Sir C. P. Lukis are placed temporarily at the disposal of the Commander-in-Chief.

Earthquake Report.

The earthquakes were recorded at Simla yesterday; one at 17 hours 11 minutes of considerable severity probably in northwest of the Pacific and another a slight one at 19 hours 23 minutes probably in Nepal.

Weather.

SIMLA, April 22.

The disturbance from the west has given a few light falls in Northwest of Baluchistan, and is now in the South Punjab. Rainfall has been nearly general in Assam and local in North and East Bengal and Northern half of Burma.

The principal amounts are:—Akab 1½ inches, Kyankpyu, Sibsaigar and Cherrapunji 1, Dibrugarh 2, Chittagong 1½, Mymensingh Bogra and Dinajpur 1. (Temperature has risen in Northwest India; but lower than usual Bengal and Upper Burma.

FORECAST.—Extension of lights rainfall into North Punjab and surrounding hills.

SIMLA, April 21.

Fresh disturbance from the west entered Baluchistan, but has hitherto given in appreciable rainfall. Information from Northeast India and Burma is defective, but widespread rain appears to have fallen in Assam and Bengal. Thunderstorms have given local showers in the south Peninsula. Chief amounts are:—Akyab and Gaubati 1 inch, Barisal 1½, Narayanganj and Jalpaiguri 2, Jessore 4, Chittagong 2, Tinnevely 1½ and Madura 2.

FORECAST.—Decrease of rain in Northeast India and appearance of a few light falls along the Northwest Frontier.

Calcutta.

Quarrel over an Unclaimed Revolver.

Police Enquiry Proceeding.

CALCUTTA, April 21.

A curious story of an unclaimed revolver was narrated yesterday at Jorabagan police station. There was a row between two upcountrymen, Brijlal and Bisun. After mutual abuses Brijlal chased Bisun who ran towards Chitpore Road raising an alarm. A beat constable arrested Brijlal and found a revolver in his pocket. At the police station Brijlal said that he did not know how the revolver came into his pocket. Enquiry is proceeding.

BURMA.

Murder of an American Driller.

The Accused Burman Remand.

RANGOON, April 21.

A Burman, Ba Thein, who was arrested recently in connection with the murder of an American driller S. McCleary on the night of the 15th March has been released as the Police found no evidence against him. No trace is to be had of the revolver which Jones is said to have been in possession of at the time of the murder. The Police have obtained remand for the purpose of enabling them to examine several more witnesses in the case against Jones.

The Water Hyacinth State Legislation

Necessary.

The Bill dealing with water hyacinth in Burma is at present before the Government of India. Hyacinth is a weed which has been greatly impeding navigation of boats and launches in inland waterways in the province and the question of the best means of legislation has been under the consideration of the Burma Government for some time. In Florida and Ceylon legislation has had to be undertaken for dealing with this growth.

Bombay.

Gandharva Maha Vidyalaya.

Annual Social Gathering.

[FROM A CORRESPONDENT.]

BOMBAY, April 21.

The 7th Annual Social Gathering of the students of the Gandharva Maha Vidyalaya was held on the 15th instant. The programme lasted from 8 A. M. to 9 P. M.)

In the evening at 5 P. M. a meeting of the past and present students of the Vidyalaya was held Sir Bhalchandra Krishna presiding. The Hall was full with ladies and gentlemen. Sir Bhalchandra being elected to the chair the proceedings commenced with the usual prayer. Mr. Tahamankar then announced the establishment of "Sangit Charcha Mandal" and gave in brief the object of the same. Mrs. Avantikabai Gokhale addressed the meeting and in her speech she regretted the lack of enthusiasm among Dakshani and Gujrathi ladies and praised the example of Parsi ladies and praised who are taking full advantage of the Academy. She spoke of the power of the Indian Music in moral and religious teaching.

After some further items in the programme a Gold Medal and a certificate were awarded by the Members of the Gandharva Maha Vidyalaya to Mr. P. A. Sundaram Aiyar for his proficiency in playing on Violin. Mr. Sundaram Aiyar is known to the whole singing world as the best Violinist in the Deccan, and he has exhibited his skill before the Bombay Public in the Concerts given at the Vidyalaya a fortnight ago.

Mr. Ghoda the retiring Honorary Secretary of the Vidyalaya appealed to the Public on behalf of the Vidyalaya to come forward and help the institution with a generous hand.

Pandit Vishnu Digambar having expressed hearty thanks to all the speakers and garlanded the President the meeting was concluded with a Chorus Song.

Central Provinces.

Land Revenue Administration.

Report of the Financial Commissioner.

NAGPUR, April 21.

In the report on the Central Provinces Land Revenue administration, just issued, the Financial Commissioner, referring to the condition of the agricultural classes during the year 1914-15, observes that the Khariff and rabi harvest, though in themselves adequate, were not sufficiently favourable to make good the depletion of agricultural wealth resulting from the previous scarcity, and the year might best be described as one of recuperation rather than complete recovery; and particularly in the north of the province, small cultivators were unable entirely to shake off the legacy of depression from the preceding season. The economic effect of the war was felt principally in the cotton-growing districts, where the fall in the price of cotton to one-third below the normal, together with the general tightness of the money market put a severe strain on the finances of the cultivators, especially sub tenants who had taken fields on lease on speculative sub-rents. In the rice and wheat growing areas on the other hand, the high price of grain was favourable to the malguzars and substantial tenants, but they were not able to derive full advantage from it, because it was necessary for them to replenish their stocks which had been very largely depleted in the previous year, and the surplus available for the market was smaller than the usual. In spite of the high price of food the labouring classes did not fare badly as there was a keen demand for labour, and wages remained at their normal level. The only exception to this were the weavers of Nagpur and Burhampur who turn out a high class of goods for which the principal market, is in the cotton-growing areas of Berar, Nimar and Khandesh. The financial depression in these districts reduced the demand for their fabrics by nearly 50%, and it was found necessary for Government to come to their rescue by buying large quantities of cloth and stocking it until an opportunity could be found of bringing it on the market. The pinch was felt by the Koshtis in some other towns also, but private assistance sufficed to tide them over the difficulty. The year was on the whole a healthy one and free from any widespread epidemic. Cattle disease was not prevalent except in Nagpur, Chanda, Mandla and Bilaspur districts. The Commissioner of the Jubbulpore Division draws attention to the need for better village communication in his division, particularly in the haveli area. He points out that the backwardness of this rich tract is chiefly due to the absence of any cart tracks connecting the villages with the district roads, a defect which necessitates the use of the uneconomical method of selling grain to middlemen and taking it to market by pack animals. He reports that a commencement has already been made in the Jubbulpore district, but great difficulty is experienced owing to the continuous stretch of heavily embanked fields which is characteristic of the "haveli" tract.

South India.

Ooty News.

OOTACAMUND, April 22.

The usual salute from the Stonenouse battery this morning announced the arrival of the Governor at 5-30 yesterday. All the Members of the Government arrived here during the week.

A cricket match was played between the Coimbatore and the Ootacamund Gymkhana on Thursday and Friday. Ooty scored 286 in the first innings with 65 and 69 off bats Campbell and Captain Plumer. Coimbatore replied with 120, and in follow on made 172. Ooty had seven runs to make to win which was accord with loss of one wicket, Gymkhana thus winning by 9 wickets.

BRIEF TELEGRAMS.

The Postal Express train conveying the inward foreign mails left Bombay yesterday at 33-40 hours.

The P. and O. Steamer "Mandala" with the mails of the 31st ultimo dropped anchor at 5-30 this evening. Mails and passengers about 70 in number landed at 8-30. Postal expresses are timed to leave as under:—Punjab 11-30, Madras 11-40 and Calcutta 12 midnight.

Sir Henry Richards, Chief Justice of Allahabad High Court, has just received a cable from Buckingham Palace announcing the death of his eldest son, Lieut. Richards, who was in the Cannought Rangers. He was killed in action at Rocky Peak near Kistorino, Serbia, on the 7th December, while in charge of the machine guns. According to the reports of the wounded men in his company, he refused to leave his gun although absolutely alone. He was recommended by his Colonel for distinguished service in the field.

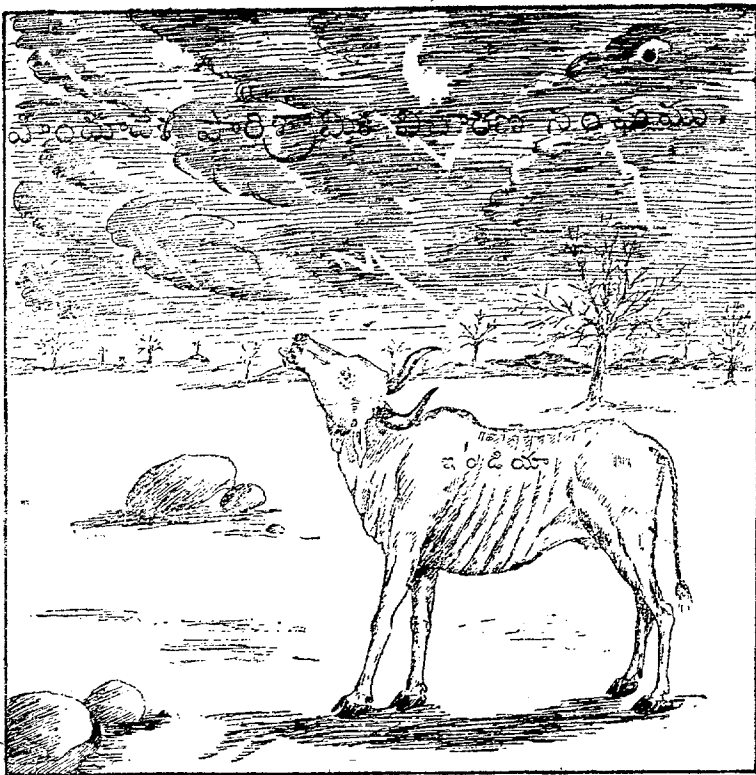
Reuter.

LONDON, April 21.

ROME:—Italians on Col-Di-Lana after three months preparation digging a tunnel eleven hundred yards long under Mount Sief blew up a large part of mountain on 11th instant destroying most of the positions occupying remaining trenches and capturing four hundred prisoners. Afterwards says Communiqué we captured eastern peak of Mount Ancora.

LONDON, April 21.

AMSTERDAM:—"Telegraph" learns that Governor-General of Dutch East Indies will preside at enquiry into conduct of Germans named Egloffstein and Kail, ex-managers in Straits of Sunda syndicate who are suspected of conspiracies against Government. It is said that they have been largely responsible for recent disturbances in East Indies.

కురిసేమబ్బేనా?

ఆప్తు:—ఇది కురిసేమబ్బ, కురసేమబ్బ, సూచనలు చూస్తే కురుస్తుందని ఆశగా వుంది. నాభాగ్యం ఎట్లుందో? మేతలేక కొనడాపిరితో నున్నాను.

(హిందూ దేశములో పరిశ్రమలను ఎట్లు వృద్ధిచేయవచ్చునో విచారించుటకయి దొరతనము వారు హిందవాంగ్లేయులు గల వంచాయితని నిర్ణయించినారు.)

[4వ పేజీ కరువాయి]

స్వాతంత్ర్య వ్యాపనమునకు నిర్బంధములకు గల్గింపనకుటకట్టిరి. వియతభక్త్యురహితమై పాలకుల యాప్తాప్తముల ననుసరించి కాపించుట వర్తమానయుగ ధర్మమునకు విరుద్ధము. ఇతర నాగరకరాజ్యములనువలె పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును భరతఖండమునందును స్థాపించుట జాతీయజీవనమునకు శుభ్యసాధనము. రాజద్రోహములను దండించుట దేశక్షేమమునకు కనకర మును నిజము. దండమును దేశమునందు స్థాపితమైన వ్యాయాసభల ననుక్షుమనందు వ్యాధినిసూత్రముల ననుసరించి చేయుట స్వాతంత్ర్యసంరక్షణమునకు చూలూతురము. పత్రికా కాపనముల సాహాయ్యమునబొంది పత్రికాకర్తలకు ననుక్షుమనందు చేయుటకులన స్వాతంత్ర్య సంరక్షణమునకు భంగము గలుగునని పత్రికా కాపన చరిత్ర వలనను తొక చరిత్రకలనకు జెల్లడితుమన్నది. హిందూదేశమునందును నాంధ్రదేశమునందును పత్రికల యభివృద్ధిగమును వ్యాపకమును వృద్ధిచేయుటకు 1910 వ సంవత్సరపు 1-వ కాపనమును రద్దుచేయుట గాని మృత్యుట గాని యత్యంతావసరము. ఇతరులకు పాత్ర తగిలించినపు డేవంకమిగిలినది విగ్రహమృతము. ఆత్మగౌరవముగలవారి వృత్తియను చేయు చువచ్చును.

సాక్షాత్కరణములందలి పత్రికా పరిచారము.

ఇచ్చట ఉపవాసమును సాక్షాత్కరణములందలి పత్రికా పరిచారమును వివరించుచు 1785వ సంవత్సరమునందు ఇంగ్లండులో స్థాపితమై నేటికిని నివి చిన్నయెడ జరుగుచున్న లండను టైముస్పత్రిక స్థితిగతులు వాని దేశసేవమునకు నిదర్శనముగనున్నదని నెలవిచ్చిరి. కేవలము రాజకీయ విషయములను జర్పించెడి పత్రికలు 1900వందు యెనైటెడ్డు స్టేట్సునందు 15,904, జర్మనీయందు 3278, గ్రేటుబ్రిటనునందు 2902, హిందూదేశమునందు 600 పత్రికలు గలవు. పిమ్మట వంతులు గాను సాక్షాత్కరణములందలి పత్రికా నిర్వాహకుల, సంపాదకుల, లేఖకుల, స్థితిగతులను పేర్కొని, అవి రాజ్య పరివర్తనమును, రాజ్య నిర్ణయములను, సంగ్రామ నిర్ణయములను జేయు సామర్థ్యమును గలిగియుండునని చెప్పిరి.

ఆంధ్రపత్రికలు

ఆంధ్రపత్రికల జన్మవృత్తాంతమును ఉపవాసమునకు తెలియజెప్పుచు ఆంధ్రసీసాక్షరములు 1810 వ సంవత్సరము నందు స్థాపితముగాగా ఆంధ్రభాషాభిమాన భరితుడైన ప్రాసదొరవారు సీసాక్షరములను సంస్కరించి వ్యాపింపజేసిరిగాడినిరి. మొదటి యాంధ్రపత్రిక యారంభమై 76 యేండ్లు గతించినది. మొత్తముమీద 140 పత్రికలు ప్రారంభమయిండును.

ప్రస్తుతపు పత్రికలు

(ప్రస్తుతము ఆంధ్రభాషయందు 37 పత్రికలు గలవని వంతులుగాను తెలిపి వాని పేరులను పేర్కొనిరి.

ఆంధ్రపత్రికలలో దినపత్రిక 1, అర్ధవార పత్రికలు 2, వారపత్రికలు 9 గలవు. మాసిక పుస్తకములలో చిత్రబోధక పత్రికలు 10, సాహిత్యసంబంధపత్రికలు 7, విద్యావిషయక పత్రికలు 2, యంత్ర జనోపయోగమై ప్రచురితములగు పత్రికలు 8, వ్యవసాయాది విషయములను బోధించు పత్రికలు 4 గలవు. కంఠభాషలోని ప్రభాసిన హాసరాష్ట్రభాషలోని సరముగ మనోరంజనమును బోలిన జనాప్లవకంబయిన మాసపత్రికలును తెలుగు పత్రికలయందు దళురూపములు. ఆంధ్రభాషయందు హిందీవంగ మహారాష్ట్ర భాషలందునలె జలకొంది పాఠములు గల పాఠపత్రికలును లేవు. శ్రీమత బాలగంగాధర తిలక, కృష్ణ దేవరాయిత్ర, ముబ్బివ్యాఖ్య ఆశ్రయ గార్లను బోలిన గౌరవ పాత్రులైన పత్రికా నిర్వాహకులును లేక. విద్యారంతులు, ధీమంతులు, శ్రీమంతులు, పత్రికా నిర్వహణభారమును బూతుకొనవచ్చు దాంధ్ర పత్రికలును చుంచి వ్యాపకమును గలిగి జనాదరణీయులులై గౌరవంబును బడయుగలవు.

ఆంధ్రపత్రికల వ్యాప్తి.

ఆంధ్రదేశము సభాధ్యక్షులు ఆంధ్రపత్రికల వ్యాప్తి గురించి యుత్సాహించి ప్రవిడపత్రికలతోను, నితర భాషా పత్రికలతోను, సోమ్యసమృద్ధ ఆంధ్రపత్రికల స్థితి సంక్షుప్తీకరముగ లేవని చాటెచ్చిరి. చెన్నరాష్ట్రమునందు నూటికి 38 వంతున ఆంధ్రమున్ను ఆంధ్రపత్రికల సంఖ్య 100 కి 10 వంతున మాత్రమున్నది. ద్వివిధ పత్రికల సంఖ్య నూటికి 20 వంతులు.

పత్రికా నిర్వహణము.

పత్రికా నిర్వహణమునకు బాహ్యసాధనములు అంత స్పాధనములను సాధారణములు. వ్యాపారంభమునందు పత్రికా వ్యాపకమునకు సాధనభూతంబులై బాహ్యసాధనంబులు దొరుపబడినవి. పత్రికా నిర్వహణమున కవసరమైన బాహ్య సాధనములలో సంక్షిప్తలిపి లేఖనము ముఖ్యమైన సాధనము. ఆసాధన చుట్టవచ్చిన బొందవంతులంటేనే ఆంధ్రభాషాప్రసంగములను నాంగ్లభాషాప్రసంగములనలె పత్రికలయందు బ్రచురించుట కవకాశము లేవన్నది. అవకాశములుగల యువజను లీకళ నభ్యసించి పత్రికావ్యాపకమునకు దోడ్పడుట సమంజసము. పత్రికా నిర్వహణమునకు వ్యాపకమునకును రాజధాని నగరస్థితి ముఖ్యసాధనము. ఆంధ్రదేశమునందు మధ్యస్థమైన రాజధాని నగరము లేమింటేనే ఆంధ్రపత్రికా వ్యాపకమున కవకాశములు తగ్గినవి. రాజధాని నగరమునందు గల జన బాహుళ్యములకు చందాకాయలు చేరుదురు. మద్రాసు సౌకర్యములకు నిర్బంధముగ పకలు పూర్తియగును. వ్యవహార వ్యాపారముల వృద్ధిలన వ్యక్తులను లభించును. వాడుకయందు జేతభాష నుపయోగించుటకున పత్రికయందు సరళమైన భాషను వాడుట కవకాశము గలుగును. ఆంధ్రదేశము

నందు రాజధానినగరము లేమింటేనే ఈలాభంబు లెవ్వమును నాంధ్రపత్రికలకు గలుగుటలేదు. ఈ కారణంబుననే ఆంధ్ర భాషా వ్యాపకమునకు నెల్లూరు గోదావరి కృష్ణా మండలంబులు భాషాభిజ్ఞుల సామర్థ్యమును బట్టి నిలయుంబులై పత్రికాభివారమునకు నాయకత్వము వహించినవి. రాజమహేంద్రవరము నుండి ప్రచురితమైన విశేషవర్ణన చిత్రావణి, మనోరమ, తేజమాత, ఆంధ్రకేసరి మొదలగు ప్రచురణములు దీనికి వృద్ధాంతము. ఇప్పుడు భాషాభిమానము పత్రికాభిమానము కృష్ణా మండలమునకు మారినది. కృష్ణా పత్రికయందు కేంద్రీకృతమైనది. మండల పత్రికలకు రాజధాని పత్రికలకు గల వ్యాపకము సోపానముగలుగుట దుర్లభము. భాషా ప్రయుక్తమైన ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడ వంతరకును నీ విషయసంస్థ ఆంధ్ర పత్రికల నావహించియుండుట సమాజము.

అంతస్సాధనములు.

బాహ్యసాధనములనలె అంత స్సాధనములు పత్రికా ప్రచారమున కావశ్యకములు. పత్రికానిర్వహణమునకు సంపాదకులు, వార్తాహరులు, లేఖకులు, వ్యవహారజ్ఞులు సాధనములు, పత్రికాగౌరవము సంపాదకుని యధీనము. సంపాదకుని విజానము, సత్యప్రియత్వము, విశేషము పత్రికల యభివృద్ధిగమునకు సహాయమునకు సాధనములు. సంపాదకుని జరచుకారము స్వాభిమానము చంచల వ్యభావము పత్రికాభివృద్ధిగమునకును సహాయమునకును ప్రతి బంధకములు. పత్రికా సంపాదకత్వమును కత్తెంత సమర్థతతో వహించుచు చక్రవర్తుల సాంగత్యమును బొందగలిగిన విలియును దైనుగారి పవిత్రచరిత్రము పత్రికా సంపాదకుల కాదవ్వకుగ నుండగలను. సంపాదకీయ వ్యాసము రెండు విధములుగనుండును. సంపాదకుని వ్యయం వ్యక్తి బ్రకటించుట యొకవిధము: భిక్షాభిప్రాయములను దెలిపి విషయమును వివరించి సిద్ధాంత నిర్ణయభావమును పాఠకులకు జరలుట రెండవవిధము. విద్యాభివృద్ధియైన దేశములందు రెండవవిధము జవాంగీకారమును బడయుచున్నది. పత్రికాగౌరవమునకు దాదాభావ భరితులైన శేవాసరములు సంపాదకీయసనమును కలంకరించుట యవసరము.

లేఖకులు

పత్రికా గౌరవమునకు సంపాదకులనలె లేఖకులను సాధకులు. విద్యారంతుల వ్యాకములు బాలులు పత్రికల సోపానమునకు ముఖ్యసాధనములు. రాజనీతిజ్ఞులు రాజ్యాంగ విషయములను, చిత్రబోధకులు ధర్మసాధనమును, ఆర్థిక కాస్త్రజ్ఞులు ధనసంపాదన సాధనములను, కళాభిజ్ఞులు కళాభివృద్ధిగములను ప్రజలకు దెలుపుట దేశభ్యుదయమునకును ప్రభావ బోధకులను ముఖ్యసాధనములు. ఆంధ్రదేశమునందు ఇప్పుడు విద్యావంతు లీహర్షము నవలంబించుట దేశభ్యుదయమునకు శుభసూచకము. ఇటీవల ప్రచురితమైన ఆంధ్రపత్రికయొక్క నలసంవత్సరాది సంచికను జదివినవారల హంగ్లవిద్యారంతుల చూడయే తేలింబులందు గాధమైన మాతృభాషాభిమానమును యించినదని వ్యక్తమగుచున్నది. వా రాంధ్రప్రజల కృతజ్ఞతను వాడుకులు.

వాస్తవము.

పత్రికలయందు సుపాదకీయములు లేఖులు పండితుల డెంకంబుల నాకర్షించుచుండు వార్తలు సామాన్యుల చిత్తంబుల నాకర్షించును. జనసామాన్యుల చిత్తంబుల నాకర్షించుటకై వివిధవార్తలను బ్రచురించుట యవసరము. సామాన్యమైన పత్రిక సంకేతంబులకు బడయుటకై దినపత్రికకు మాసమునకు జేయరావ్యములు వ్యయమగును. ఆంధ్రపత్రికల ప్రస్తుత నిస్సహాయస్థితియందు నానాభాగముల సంక్షిన్నము తిరిగి సంకేతములకు లెప్పించుట కష్టసాధ్యము. కాని ఆంధ్రమున జనులందరును భాషాభిమానమును పత్రికాభిమానమును వహించి శ్రమపడిక వార్తాగ్రహణము నులభిసాధ్యమై పత్రికలకుజడలకు మృదాకరంబకములు గాగలవు.

పత్రికలయందు ప్రచురితములగు విషయముల శేషములు గలవు. సుమకాలికాభిప్రాయములు; ఉపవాసములు, పద్ధతి చర్యలు, గ్రంథవిమర్శనలు, అధికాయకత్వసంగములు, సాటలు పద్యములు వేయెల లోకకృత్వాంతములన్ని యాన పత్రికలయందు ప్రచారమును బడయుచున్నవి. ఆంధ్రపత్రికల కట్టి భాగ్యదళ ప్రభాసాహాయ్యమున కాలక్రమమున గలుగవలసియున్నది.

పత్రికా నిర్వహణము.

లోకమునందు సకల వ్యవస్థలందును విషయము సామాన్యముగ కాంచనము నాకర్షించుచున్నది. ధనములమునకే మంచి సంపాదకులు, వివిధ కృత్వాంతములు, చక్రవర్తి వ్యాసములు లభించగలవు. ధనములేని కార్యములు విప్పు వరంపరక పాలై కృశించి నశించును. ఇతర దేశములందు శ్రీమంతులు ద్వారకంతులు ప్రభాసేవకో లాభమునకో ప్రభావతీకో వార్త

48-149, Devarajamodali Street, Madras.

దివ్యజ్ఞాన దీపిక

ఇది ఆంధ్రదీప్యజ్ఞాన మాసపత్రిక. దివ్యజ్ఞానసమాజము (ధియసాఫిల్ సొసైటీ) వారి గ్రంథములయొక్క తత్వజ్ఞానమును ఇంగ్లీషుభాష దెలియనివారికి బోధపఱచుటకు సులభమయిన తెలుగుమాటలతో ఇందుప్రచురింపబడును. ఇదియును గాక మనశ్శాస్త్రములం గాత్రములందును భారతరామాయణ వాది గ్రంథములందు సారకంఠములగు సంశయలను రహస్యార్థములతో విశదీకరించితి మతస్థులకును సమ్యక్తమగునట్లు వ్రాయబడును. మంచికంటెకును సత్పుత్ర పుత్రులకు కొండలు ఈ ప్రతికట వ్యాసముల వ్రాయ బూకకొనుచున్నాడు. ఈ ప్రతికట ఇప్పటికి ఆయురవత్సరముల క్రిందట ప్రారంభించబడి దివదిన ప్రవర్తమానమై యున్నది. వేదాంతవిచారమున ఆంధ్రభాషయందు దీనికి సమానమగుపత్రిక ఇంకొకటిలేదు. స్త్రీల కత్యంతోపయోగపడును. తపాలాఖచ్చతోడ సంవత్సరమునకు చందా ఒకరూపాయమాత్రమే.

వై విలాసము.

పరమాత్ముని నిరసించుయ్యి, చిత్తురు.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

శుభ స్వస్థులు!

శుభ శుభము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత

ప్రతివారము వేలవేలు విక్రయము చేయుచున్నది. సహజముగా 1-కి టెం 0.8-0.10. తెలుగునొప్పులమోస్తును, వాయువు పొట్ల బొగ్గొట్టును, పొట్లపునొప్పుల వారదొలును. పొట్లబొగ్గొట్టును పరమమృతములతో హిందూ దేశముందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విశేషములతో కూడ వాడుచున్నాడు. గృహస్థుల గలిగి యుండును. అమృతాంజనము అన్ని విధముల గణమున గలిగించును. ప్రతిథింట నూడదగి చవుకయైన వైద్యసహాయము.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు సరవటుత్వము కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జితేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుట

రోమహరి

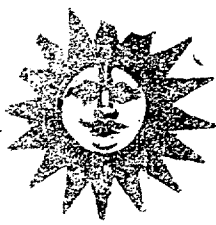
డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0

ఈ భస్మమును నీటితో గట్టిగా కలిపి వట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

అమృతాంజనము డిప్లో, 7, కెంబుకెట్టిది మదరాసు.

188 మంచి ధాతుపుష్టి మందులతో కూడిన ఇంక చీకటితో వెతకుచున్నారా? మదనమంజరిమాత్రము. 40 మాత్రలగుల డబ్బీ క్రయము రూ. 1-0-0. గుప్తచిహ్నముగా నుండునపుడు ఇంతిశ్రమమును ఏల? అనుభవించుచున్నారా? ఈ మాత్రము వాల్మీకిమండు చెడునడక వడికచేత తప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంద్రియ ప్రాసము, నపుంసకత్వము, బలహీనము, రక్తకోపము, అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను విద్యార్థి చచ్చి క్షేత్ర నిమిషములో పోగొట్టును. రాజవైద్య శాస్త్రాధ్యక్షులు జీవిత కేకవడి, 20, చీనాబాబుగోడ్డు, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

వ్యవస్థమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువాడు మూర్ఖమా యైనను గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెస్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ, (53) 21, హమ్మింగ్వి, బొంబాయి.

ప్రపంచ చరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ. శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని జాతులలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు. నిర్ణయమున సంచికలూ పి. పి. గా పంపుచుము. యిందు:— ప్రపంచచరిత్ర శాస్త్రాలయము, (77) 185, కాళిధి, మదరాసు 401 వ్రాయుము.

వతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మంచి కస్తూరి తేనె చేయబడినవి. శుభాశన గలవి. అజీర్ణము, వాయువు, జ్వరము, నన్ని పాతము, దగ్గు, జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి లక్షణమును. 200 మా. సీసా 1-కి రూ. 0-4-0 (డబ్బీ రూ. 8-0-0) 254 ఆయుర్వేదపూర్వ, పాండుర, బూతుల్ల.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, చాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైనమం దని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న ప్రయ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు దొరకుట దుస్సరము. మా డిపొయిందలి కస్తూరి యం దితరపదార్థము లేవియును చేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనివనారల కి విషయము తెలిసియున్నది. కొనివనా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితికస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి రూ. 0-12-0 ఇది మనోహరమునైన విద్యార్థులు, క్షిద్రులు, ఉద్యోగస్తులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. అమృతాంజనము డిప్లో, మదరాసు.

శ్రీ శ్రీ శేషులైన గోపాలకృష్ణ గొఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి రూ. 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాస్త్రాలయము, పోస్టుబాక్స్ నెం 212, మదరాసు.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగచేతమునకు రిపేరుచేయుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచుటలో రిపేరుభాగములు రిపేరుచేయుటలో అది ఇది పోయినపుడు స్వల్పముగావేయు రిపేరులను యాచుంశముల కొద్ది అభ్యాసపురస్కరముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ పాఠశాల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారిపద్దతులను లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును. అంతకుముందు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

లిసి క్లాసులు మే 15 లేదా సెంటి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరలదిన విద్యార్థులు ఏప్రిల్ 31 వ లేదా గాని అంతకు ముందుగాని ధరభాగములు చేసికొనవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో విద్యనందుటకు తాళింపగలదు. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు. (41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

288 24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు మాంట్యురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు. మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానమును బోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:— పాఠశాల విద్యార్థులకు ఉచితముగ నవతీయ, భోజనాదికములు 2 ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతి నెల ప్రథమవార క్లాసు ప్రారంభ తరువాత, తయారైన వైకారికి శిష్యాత్వమును. స్వల్ప సంఖ్యలో దీనికొనబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.

180 పులల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున శాశ్వతముఖమున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను ఆనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును గలగలజేసి తీరే సాధ్యమును దృఢపరచును అంతయున్నది ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానా గా నీయబడును. పోస్టు వార్షియము మేమే భరించింపెదము. మొదలనే పూర్తిమును.

వైద్యశాస్త్ర మునిశింకర్ గోవిందజీ, ఆశంకర్ గోపాల్ వధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు. 367] నూతన రోమసంహారి బేగంసాహిసోప్

ఇది ఒకటి. తెలగిరిల్లం పెట్టె 1-0-0-0-0. ఖర్చు 4 ఆ. ఆర్. వి. పండిట్ ఆండ్ కంపెనీ 8, బందగవీధి, మదరాసు.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్ని దినముల వరకు మాత్రమే విద్యార్థులకు కావలసిన వ్రాయింగు బుక్కులు, ఎస్కనైజు బుక్కులు, ప్రాడెంటు నోటు బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్, బాక్సులు, వ్రాయింగు కన్స్ట్రుక్టుంబు బాక్సులు, పుట్టూర్లు రిఫరెన్సులు నుడియు అనేకవిధములైన సామానులు సరఫరాగా దొరకును వలయు వారలు క్రింది అడ్రెస్సునకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్డ్ కో,

అనిందా ముద్రాలయమున కొరకు, మదరాసు.

ఆంధ్రుడ వనిపించుకొము

నవత్యరానికి మీ స్నేహితులకు బహుమతి పంపగా? జీవచరితముకంటె మంచిపుస్తక మేమున్నది? ఆందులో శివుల పోరాటములు, ప్రేమ, ప్రాణమెట్లుపులు. జంతువులు భాండపములు, మొదలగు మనోహర విషయములుగలవు. అందరకు నగమగును. తెల ఆర్ధరూపాయయే.

The city Book Stall Cocanada కు వ్రాసి కొనుడు. 415

<p>డబ్లింగారి అస్తాక</p> <p>అనేక సంవత్సరములు శ్రమ చేసి కనుగొనబడినది. ఇది, కాయ రోగమును నివారణ చేయుటకు నమ్మకమైన మందు. దగ్గును, తదితర వ్యాధులను కుదుర్చు కొనుటకు దీనిని సురక్షితముగ సేవించవచ్చును. అనేకులు దీనిని వాడుటయే, దీని సుప్రసిద్ధతను వెలుబుచ్చుచున్నది.</p> <p>ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.</p>	<p>అతిమూత్ర వ్యాధి</p> <p>డా. ని. ని వా ర ణ.</p> <p>పుస్త్రము కావలసినది, నిర్జీత గురుత్వము (స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి, అతిమూత్రమునాపి, మూత్రమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. ఆంటిగ్లికోసూరియా చేయుపనినే, ఈ మందును చేయగలదు.</p> <p>50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయప్రదముగా సుపయోగించబడు చున్నది.</p> <p>ధర బుడ్డి 1-కి రు. 4-8-0.</p>	<p>జేమ్సుగారి బగ్ కిల్</p> <p>(నల్ల నం హా రి ణి)</p> <p>ఈ మందు నల్లులను నాశనముచేయ గలదు. నల్లులు చేరు బొక్కలలోను, చేరుటకు పీలయిన కంటలలోను, ఈ మందు వేసినయెడల, నల్లులన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూ దేశ నాసులకు జేమ్సు బగ్ కిల్ చాల ఉపయోగకారి.</p> <p>ధర బుడ్డి 1-కి ల. 0—12—0.</p>
---	--	---

<p>W. E. SMITH & Co., Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS</p>	<p>డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో., మందులవ్యాపారులు, శంఖంబు రోడ్డు, మదరాసు</p>
--	---

మందులు గోరునప్పుడు యీ ప్రతిక నుదహరించ గోరెదము.

బెస్ట్ యెస్ సి లిక్.

దుర్వాయు నివారణమునకు నియ్యది మిక్కిలి పొగడ్తగాంచినది.

100 మొదలు 500 భాగము లధికమగు నీటితో కలిపి ఉపయోగింపనగును.

రోగకారకములగు పురుగుల నడంచుటలో ప్రశస్తమయినది.

గేలనుట్టిన్నులలో నష్టము చేయబడును 5 గేలనుల డ్రమ్ములు, 30 గేలనుల పీపాలు కూడా గలవు.

ధరలకు ఇతర విషయములకు వీరికి వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడ్.

పోస్టు బాక్సు 63 మదరాసు.

BEST & Co., LD., MADRAS.

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

(Baron & Co.) వారి మేల్మెన సుమాపన నన్యపురాణి, నాదానన్యము.

మేము తయారుచేసెడి నన్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకు చేతను, అపువధ మూలకలకల్లులను, సువాసన ద్రవ్యముల చేతనున్న చేబుబడినది. ఇది శిరోభాగములు, ఒంటి తల నొప్పి, పీక, డిగ్గ చడికెలు, నుపుప్రి, మైకములు ఇత్యాది శిరోరోగములకు అవలీలగా నుపయోగపడియే గాక, యిది యుపయోగించుచున్న, శరీరదృఢతను, బుద్ధి ప్రకాశము, నరములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యుపయోగించినచో ఇతర నన్యములను అపేక్షించదు. సర్వ జనుల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నన్యమును సామాన్య భవకే విక్రయించుచున్నాము. దీని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములను గ్రహింపవలయునని మాయొక్క కోరిక.

ప్రక్కన మూల గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0-4-0 డబ్బు 2-8-0 పాకింగు ప్యాకెటింగు ప్రత్యేకము.
మొదటితరం సాదానన్యం శేష 1-కి „ 0-14-0 రెండవతరం శేష 1 కి 0.12-0.

18 డె. సెకండులైక్ బీచ్, మదరాసు.

బ్యారన్ అండు కంపెనీ.

అద్భుతశక్తి గల అద్దము

దీని అద్భుత శక్తిని దావాలు తీక్షణ వ్యాధులు మున్నగువాని గూర్చియు గర్భవతులగు బంధువులను గూర్చియు పోయిన సాత్తునుగూర్చియు తెలిసికొనుటకును, దొంగ రాక్షసులు చనిపోయినట్టియు దూరక్షయన కేగిగట్టియు బంధువులను చూచి మనశ్శాంతిని కలిగించుకొనుటకును నీ మానవమగల భావములను గ్రహించుటకు సాధుపుంగవులను దర్శించుటకును హింజవులు వాద్యము కైస్తవులు మహమ్మదీయులు లేక మరి ఏ మతము వారైతే వారి వారి మతతత్వ వారస్యమును తెలిసికొనుటకును ఈ అద్దము ముఖ్య మగు సహాయమును తప్పని సరిగ చేయును. ఒక్కసారి చూచిన సందేహము లన్నియును తీరిపోవును. ఒక్కోక అద్దమువలె ప్యాకేజీ 50 రూ 2-15-0.

ఉత్తరములు వ్రాయగోరు వా రీక్రింది చిరునామాకు ఆంగ్లభాషలో స్పష్టముగ వూర్తిగా తమ వివరములను తెలుపుచు నుత్తరములను వ్రాయవలెను.

Indian Spiritual Bureau
83 Musjidbaree Street
P. O. Simla, Calcutta.

380

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేవు, రవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు, స్పిరిట్సు, నానావిధోపయోగ వస్తువులు మావద్ద దొరకును

ఎస్. వి. సారథి అండుకో

౧౮౧ చైనాబజారు రోడ్డు

230 మదరాసు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రంహ్మాండ పురాణం

[వ ద్య కా వ్య ము.]

వ్యాసుమహర్షి విరచితములగు పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామములఁ జొందిందో మనుజుల నీతి మొదలు నెట్లుండో మలభేదములేలకలిగి ధర్మము తెప్పడెట్లు చూర్చుకొండో అచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో ఈ పురాణము విషయము తెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది. పరశురామచరిత్రము, షకరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిమంతులే బ్రహ్మచరీగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి నీరసమున బ్రహ్మము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియన్ని పాఠము నిచ్చియున్నాడు. శ్రేణిమంతులగు భవము. మంచికాగితములై ముద్రింపబడి పండు క్యాబిన్ లై యందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ శీతో. వలయువారి చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

26

(4-12-14) జరిమంచి శేషాద్రిశర్మ,

శివగురుండిగుగా, మున్సిసిపల్ హాస్కూలు, కడప.

జీర రసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము భవనములను జీర శోశము కాగును. కడి రసప్రావము క్రమముగ గలగును మలబద్ధము మూనును. 250మాత్రల వచ్చి 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనంబిహ మదరాసు.